

GÖTEBORGS UNIVERSITET

HANDELSHÖGSKOLAN

EU-direktivets påverkan på CSR-rapporteringen

En kvalitativ studie om hur CSR-rapporteringens utformning och omfattning i den svenska klädbranschen har påverkats av det lagstadgade kravet på hållbarhetsrapportering

Magisteruppsats i företagsekonomi

Externredovisning

VT 2021

Handelshögskolan vid Göteborgs universitet

Företagsekonomiska institutionen

Handledare: Marita Blomkvist

Författare: Hanna Jauhiainen och Rebecka Klasson

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
1.1 Bakgrund	5
1.2 Problemdiskussion	6
1.3 Syfte	8
1.4 Frågeställning	8
2. Teoretisk referensram	9
2.1 Corporate Social Responsibility (CSR)	9
2.2 Lagstiftning om hållbarhetsrapportering i Sverige	9
2.3 Teoribildning	10
2.3.1 Legitimitetsteorin	10
2.3.2 Institutionell teori	11
2.4 Tidigare forskning	11
2.4.1 Resultat från tidigare studier inom området	11
2.4.1 Ramverk	13
2.4.2 Andra aspekter som kan påverka rapporteringen	13
2.5 Sammanfattning av den teoretiska referensramen	14
3. Metod	15
3.1 Val av ämne	15
3.2 Urval	15
3.3 Datainsamling	16
3.4 Bearbetning och analys av data	16
3.5 Metoddiskussion	21
4. Empiri	22
4.1 Beskrivning av empirin	22
4.2 Hennes & Mauritz (H&M)	23
4.3 Gina Tricot	25
4.4 MQ Marqet	27
4.5 KappAhl	29
4.6 Filippa K	31
4.7 Acne Studios	33
4.8 Sammanfattning av empirin	34
5. Analys	36
5.1 Utformning	36
5.2 Omfattning	39
6. Diskussion	43
7. Studiens bidrag och förslag till framtida forskning	44
7.1 Studiens bidrag	44

7.2 Förslag till framtida forskning	44
Referenslista	45
Bilagor	52
Tabellförteckning	
Tabell 1. Analysmodell	18
Tabell 2. Bedömningsmatris	20
Tabell 3. Sammanställning av resultat - H&M	23
Tabell 4. Sammanställning av resultat - Gina Tricot	25
Tabell 5. Sammanställning av resultat - MQ Marqet	27
Tabell 6. Sammanställning av resultat - KappAhl	29
Tabell 7. Sammanställning av resultat - Filippa K	31
Tabell 8. Sammanställning av resultat - Acne Studios	33
Tabell 9. Sammanfattning av resultat - Omfattning	34
Tabell 10. Krav för icke-finansiella rapporter enligt direktiv 2014/95/EU	52
Tabell 11. Exempel på bedömningar	53
Tabell 12-17. Exempel på bedömningar inom områdena	57

Sammanfattning

**Examensarbete i företagsekonomi, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet,
Magisteruppsats, Externredovisning VT21**

Författare: Hanna Jauhiainen och Rebecka Klasson

Handledare: Marita Blomkvist

Titel: **EU-direktivets påverkan på CSR-rapporteringen** - *En kvalitativ studie om hur CSR-rapporteringens utformning och omfattning i den svenska klädbranschen har påverkats av det lagstadgade kravet på hållbarhetsrapportering*

Bakgrund och problem: Det ökade hållbarhetsfokus har inneburit att det ställs högre krav på företagens hållbarhetsarbete och CSR-rapportering genom reglering samt press från intressenter. Tidigare studier har inte fokuserat på hur klädbranschen har påverkats av lagkravet på hållbarhetsrapportering trots branschens stora hållbarhetseffekter. Det finns dessutom en rad olika faktorer som kan påverka CSR-rapporteringen och lagkravet är bara en av dem. Har rapporteringen trots det blivit mer jämlik avseende utformning och omfattning efter lagkravet eller går det att utläsa skillnader mellan företagen?

Syfte: Uppsatsens syfte är att beskriva och förklara CSR-rapporteringens utformning och omfattning i den svenska klädbranschen och om det har skett förändringar efter det lagstadgade kravet på hållbarhetsrapportering.

Metod: Metoden för studien har varit en innehållsanalys av hållbarhetsrapporter och årsredovisningar från sex utvalda företag inom den svenska klädbranschen. Insamling av data och analys har gjorts med hjälp av en analysmodell som utformats med utgångspunkt i det svenska lagkravet samt tidigare forskning. Resultatet av granskningen har analyserats med hjälp av reglering, teoribildningar samt tidigare forskning inom området.

Resultat och diskussion: Studien visar att både utformningen och omfattningen av CSR-rapporteringen har påverkats av lagkravet på hållbarhetsrapportering. Rapporteringens utformning har fått en tydligare anknytning till lagkravet men det krävs fortfarande ytterligare riktlinjer för att uppnå en fullständig harmonisering. Resultaten visar dock att företagen uppfyller kriterierna i hög grad. Vidare har omfattningen av rapporteringen ökat generellt sett men för att den transparens som efterfrågas ska uppnås behövs fler riktlinjer även inom detta område.

Förslag till fortsatt forskning: Ett förslag är att genomföra studien på en större mängd företag för att därmed kunna dra mer generella slutsatser, Ett annat alternativ skulle kunna vara en studie över fler år för att även kunna undersöka hur rapporteringen sett ut under övergångsperioden. Vidare skulle en liknande studie baserad på intervjuer kunna göras för att få in andra aspekter som till exempel företagens egna syn på rapporteringen. Detta för att ytterligare utöka forskningen kring CSR-rapporteringen i klädbranschen.

Nyckelord: CSR, CSR-rapportering, Hållbarhetsrapportering, Klädbranschen, Direktiv 2014/95/EU.

Förord

Vi vill rikta ett stort tack till vår handledare Marita Blomkvist för förbättringsförslag, värdefulla synpunkter och vägledning under uppsatsens gång. Vidare vill vi även tacka vår seminariegrupp för givande diskussioner och feedback.

Handelshögskolan vid Göteborgs universitet
28 maj 2021

Hanna Jauhiainen

Rebecka Klasson

1. Inledning

Detta kapitel inleds med en introduktion av ämnet och vidare ges en bakgrund till klädbranschens roll i hållbarhetsfrågor. Därefter följer en problemdiskussion med fokus på CSR-rapporteringens utformning och omfattning som leder fram till studiens syfte och frågeställning.

1.1 Bakgrund

Diskussionen kring hållbarhet har trappats upp på senare tid. Det är en följd effekt av den ökade medvetenheten kring hur människors agerande faktiskt påverkar världen vi lever i (Conscious Creatives, 2020). Det som oftast förknippas med hållbarhet är miljömässig hållbarhet. Det har förmodligen inte undgått någon hur till exempel utsläppen ökar, ozonlagret tunnas ut och vilka konsekvenser det har för människor och miljön (Alexander, 2020; Mason, u.å.). Hållbarhet innefattar dock även ekonomiska samt sociala aspekter, det vill säga frågor gällande bland annat mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och levnadsförhållanden (FN-förbundet, 2016).

Företag har en viktig roll i hållbarhetsfrågor. Dels finns det en koppling mellan företagens aktiviteter och problem kopplade till hållbarhet. Till exempel orsakar företagens produktion föroreningar och de kan även genom deras agerande vara med och bidra till en ojämn könsfördelning. Företagen är alltså med och skapar problemen men de är också viktiga aktörer när det kommer till att lösa dem. De antas bland annat driva den ekonomiska tillväxt och utveckling som kommer kunna minska fattigdomen runt om i världen. Dessutom anses deras innovationsförmåga vara viktig för att kunna ta sig an andra problem gällande hållbarhet (Aloisi de Larderel, u.å.; Murphy, 2019; Gomme, 2016). Aloisi de Larderel (u.å.) exemplifierar detta med att förklara att om det inte vore för företagens förmåga att förändra produktionen så hade nedbrytningen av ozonlagret skett i en mycket snabbare takt. Man brukar därför tala om att företag har ett samhällsansvar som benämns Corporate Social Responsibility (CSR) och som innefattar ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter (Grankvist, 2012). Det har lett till att det ställs högre krav på företagens arbete med hållbarhet och CSR-rapportering. Dels genom reglering och dels genom press från intressenter (Aloisi de Larderel, u.å.; Industry Today, 2020).

En av de största miljöbovarna är klädbranschen. Faktum är att till exempel växthusgasutsläppen från klädbranschen är större än de sammanlagda utsläppen från både flyg och sjöfart (UN News, 2019). Dessutom kritiserar många företag inom branschen för arbetsförhållandena i deras fabriker. Att barnarbete förekommer, lönerna är för låga, arbetsdagarna är långa och att arbetsmiljön är osäker är bara en del av kritiken (Sustain your style, u.å.). Ett exempel på en händelse som väckt mycket uppmärksamhet i media är Rana Plaza-kollapsen i Bangladesh år 2013 där över tusen fabriksarbetare miste livet (ILO, u.å.). Utöver detta har kritik riktats mot företagens rapportering då den inte ansetts vara tillräckligt transparent och därmed kan ge en felaktig bild av företagen (Fashion Revolution, u.å.). Därför väcks ett intresse för att studera hur företag i klädbranschen som också utsätts för påtryckningar utifrån, CSR-rapporterar samt om det har skett förändringar över tid.

1.2 Problemdiskussion

Efter att EU-direktivet 2014/95/EU införlivades i svensk lagstiftning finns det sedan det räkenskapsår som inleddes kalenderåret 2017 krav på att upprätta en hållbarhetsrapport för många svenska företag. Syftet med direktivet är att öka transparensen och harmoniseringen av hållbarhetsrapporteringen i Europa. På så sätt ökar jämförbarheten mellan företagen och intressenternas förtroende kan öka genom att de får en tydligare bild av företagets resultat, utveckling och hållbarhetseffekter. Enligt EU-direktivet ska företag lämna ett antal upplysningar inom miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption. De ska även lämna en beskrivning av deras mångfaldspolicy. De företag som omfattas av lagkravet i Sverige är noterade företag och stora privata företag. Tidigare fanns endast krav på upplysningar om icke-finansiell information i förvaltningsberättelsen men nu krävs följaktligen även en mer utförlig rapport för de företagen. Det är en stor skillnad från tiden innan direktivet då det alltså främst handlade om frivilligt lämnad information vilket innebar att företagen själva kunde välja hur rapporterna skulle utformas samt omfattningen av rapporteringen (Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU; PWC, 2016; Arvidsson, 2017; Manes et al., 2018; La Torre et al., 2018).

Det har dock varken innan eller efter EU-direktivet funnits några riktlinjer eller regler kring vilka mätmetoder företag ska använda i CSR-rapporteringen vilket har inneburit skillnader i utformningen. Företagen har alltså tidigare kunnat och kan fortsatt fritt välja mätmetod (Manes-Rossi et al., 2018; La Torre et al., 2018). Framväxten av olika ramverk med standarder och riktlinjer har inneburit att många företag har valt att använda sig av dem i rapporteringen. Global Reporting Initiative (GRI) är det allra vanligaste ramverket världen över och har gett ut riktlinjer sedan 2000 men har sedan 2016 övergått till standarder (GRI, u.å.; KPMG International, 2015). Vigneau et al. (2015) menar att även om det inte finns något krav på att följa GRI så sätter det press på företag att rapportera enligt det, då det är det samhället förväntar sig. De fann att företagen därför uppfattar det som att det är självklart att använda sig av GRI i rapporteringen. Företagen känner behovet av att öka kommunikationen samt transparensen gentemot intressenterna och genom GRI får de även en kvalitetsstämpel på rapporteringen. På så sätt kan de upprätthålla legitimiteten. Dessutom får de en mall som hjälper dem vid utformningen av rapporterna. Det finns dock över 30 olika ramverk och företag får alltså fritt välja vilket ramverk de vill följa. Detta menar tidigare studier kan leda till minskad harmonisering och jämförbarhet i rapporteringen och därmed gå emot EU-direktivets syfte. Därför finns det flera studier som menar att reglering kring vilka områden som upplysningar ska lämnas inom inte räcker utan pekar på behovet av bättre riktlinjer kring vad rapporterna faktiskt ska innehålla och hur rapporteringen ska ske (La Torre et al., 2018; Manes-Rossi et al., 2018; Doni et al., 2019; Carini et al., 2019; La Torre et al., 2020).

Studier har gjorts där CSR-rapporteringens utformning och omfattning innan och efter EU-direktivet har undersökts. Resultaten visar att företag i allmänhet lämnar fler upplysningar inom de flesta områdena efter lagkravet men att den minskade rapporteringen avseende vissa aspekter för en del företag kan bero på de tolkningar de har gjort eller bristande reglering. Därför betonas vikten av bättre riktlinjer gällande rapporteringen. Även branschtillhörighet och branschens hållbarhetspåverkan har visat sig kunna påverka rapporteringen inom de olika områdena. Studier pekar också på att användningen av integrerade rapporter har ökat men att det även här behövs tydligare reglering för att kunna öka jämförbarheten. Dessutom menar tidigare studier att just integrerade rapporter kan vara att föredra då separata rapporter tenderar att bli alltför omfattande och innehålla irrelevant

information vilket minskar transparensen. Sidantal är också något som har studerats och genomsnittet för alla sektorer visade sig vara 243,5 sidor. Fokuset i dessa studier har dock legat på olika branscher eller enskilda branscher men då till exempel olje- och gassektorn. Klädbranschen är alltså något som inte har studerats så ingående än trots de hållbarhetseffekter som branschen har i form av till exempel utsläpp och dåliga arbetsförhållanden. Det finns därmed ett tomrum i forskningen som behöver fyllas (Michelon et al., 2015; Sierra-Garcia et al., 2018; Manes-Rossi et al., 2018; Carini et al., 2019; Doni et al., 2019; UN News, 2019; Sustain your style, u.å.).

Att branschtillhörighet och andra egenskaper hos företag kan förklara utformningen och omfattningen av CSR-rapporteringen är något som också har studerats innan EU-direktivet. En studie av Tagesson et al. (2009) som kom innan lagkravet har kunnat hitta samband mellan svenska företags CSR-rapportering och en rad olika faktorer. Tagesson et al. (2009) fann bland annat att större företag tenderar att ha en mer omfattande rapportering. Även branschtillhörighet och vilka områden som är omdebatterade inom en specifik bransch ansågs påverka mängden information som lämnades inom de olika områdena. De kunde också finna ett positivt samband mellan lönsamhet och rapportering på så sätt att ju lönsammare företaget är desto mer medel finns att använda till sammanställningen av rapporterna. Det finns också internationella studier inom området som bekräftar de här fynden och menar att storleken, branschen samt lönsamhet påverkar rapporteringen (Adams et al., 1998; Adams, 2002; Deegan & Gordon, 1996; Roberts, 1992).

Vidare har fokus inom tidigare forskning legat på bland annat press från intressenter och legitimitet vilket kan användas för att förklara utformningen och omfattningen av rapporteringen. Företagen måste anpassa sitt agerande efter samhällets förväntningar för att ses som legitima vilket är ett måste för deras överlevnad (Deegan, 2014). Framförallt förväntas företagen ta ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt ansvar. Detta ska genomsyra deras handlingar men de måste också rapportera om deras arbete på ett tillförlitligt sätt (Sutantoputra, 2009). Ju bättre företagens agerande stämmer överens med intressenternas värderingar desto mer ökar legitimiteten. En ordentlig och transparent CSR-rapportering kan på så sätt ge företag en stor konkurrensfördel och bidra till deras framgång (Feng & Ngai, 2020; Luo & Bhattacharya, 2006). Studier visar också att företag har en tendens att vända sig till rapporteringen även vid negativ publicitet i media genom att möta kritik med mer positiv information gällande deras hållbarhetsarbete för att återfå intressenternas stöd (Deegan et al., 2002).

Det finns alltså en rad olika faktorer som kan påverka CSR-rapporteringen och införandet av lagkravet på hållbarhetsrapportering är bara en av dem. Har rapporteringen trots det blivit mer jämlik avseende utformning och omfattning efter lagkravet eller går det att utläsa skillnader mellan företagen? Detta leder oss in på syftet och frågeställningen i denna studie.

1.3 Syfte

Syftet med uppsatsen är att beskriva och förklara CSR-rapporteringens utformning och omfattning i den svenska klädbranschen och om det har skett förändringar efter det lagstadgade kravet på hållbarhetsrapportering.

1.4 Frågeställning

Hur ser CSR-rapporteringens utformning och omfattning ut i den svenska klädbranschen och vilka förändringar har skett sedan införandet av lagkravet på hållbarhetsrapportering?

2. Teoretisk referensram

I detta kapitel presenteras inledningsvis CSR-begreppet och införandet av det nya lagkravet på hållbarhetsrapportering. Därefter beskrivs legitimitetsteorin samt institutionell teori som är vanligt förekommande teorier som används för att förklara företagens handlande. Kapitlet avslutas med en översikt över tidigare forskning inom området.

2.1 Corporate Social Responsibility (CSR)

Inledningsvis ges en förklaring av begreppet Corporate Social Responsibility för att tydliggöra företagets samhällsansvar vilket är anledningen till att det ställs krav på deras rapportering inom området. Här fås också en första inblick i hur rapporteringen ska utformas med avseende på vilka områden deras ansvar innefattar.

Hållbarhetsfrågor är mer aktuellt än någonsin men redan 1987 definierades hållbar utveckling av Brundtlandkommissionen som "en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov" (FN-förbundet 2016, s. 1). De påpekade också att det inkluderar ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Det är en definition som används än idag (FN-förbundet, 2016). Större fokus på hållbarhet har dock lett till framväxten av nya begrepp. Corporate Social Responsibility (CSR) är ett av dem. Det finns många olika definitioner men en som är vanligt förekommande är den av EU-kommissionen (2011). De beskriver CSR som: "Företagens ansvar för den påverkan de har på samhället" (EU-kommissionen 2011, s. 6). Därför menar de att företag ska "ha en process för att integrera sociala, miljömässiga, etiska och konsumentrelaterade frågor samt frågor gällande mänskliga rättigheter i deras affärsverksamheter och kärnstrategier i nära samarbete med deras intressenter" (EU-kommissionen 2011, s. 3). Företagens ansvar innefattar alltså ekonomiska, sociala samt miljömässiga aspekter och berör flera områden som bland annat mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, utsläpp och korruption. Ansvaret sträcker sig också bortom lagkrav och företagen ska därmed även frivilligt vidta åtgärder för att agera mer hållbart (Abländer, 2011; Grankvist, 2012; EU-kommissionen, 2011).

2.2 Lagstiftning om hållbarhetsrapportering i Sverige

Nedan redogörs för vilka företag i Sverige som omfattas av det nya lagkravet på hållbarhetsrapportering, vad det innebär samt vad syftet med lagkravet är. Vidare presenteras hur hållbarhetsrapporteringen ska utformas med anledning av det nya lagkravet.

År 2014 antogs direktiv 2014/95/EU med syftet att bland annat nå ökad transparens och harmonisering i EU gällande icke-finansiell information (Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU). Sedan räkenskapsåret som inleddes kalenderåret 2017 har detta direktiv varit införlivat i svensk lagstiftning som en del av årsredovisningslagen (SFS 1995:1554; PWC, 2016). Det innebär att företag som omfattas av lagkravet måste upprätta en hållbarhetsrapport. De företag som omfattas är noterade företag och stora privata företag som uppfyller minst två av följande villkor under de två senaste räkenskapsåren:

- Medelantal anställda på företaget är fler än 250
- En redovisad balansomslutning på mer än 175 miljoner kronor

- En redovisad nettoomsättning på mer än 350 miljoner kronor

Lagkravet innebär att företagen ska lämna upplysningar inom fem olika områden; Miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption. Rapporten ska bland annat innehålla företagets affärsmodell, den policy som används inom varje område samt resultatet av policyn. Företagen ska dessutom beskriva vilka risker som finns inom områdena, deras hantering av riskerna samt vilka centrala resultatindikatorer som används. Utöver detta ska företag som är börsnoterade och uppfyller storleksvillkoren ovan även lämna en beskrivning av deras mångfaldspolicy som tillämpas för styrelsen avseende aspekter som kön, ålder, utbildning och yrkesbakgrund. Även mål och resultatet av policyn ska redovisas (ÅRL; Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU).

Det är alltså obligatoriskt för de företag som omfattas av lagkravet att upprätta en hållbarhetsrapport med detta innehåll. Skulle ett företag inte tillämpa en policy inom något av de fem områdena ska en tydlig anledning anges (ÅRL). Så var det inte innan lagkravet. Då fanns endast krav på upplysningar om icke-finansiell information i förvaltningsberättelsen vilket innebär att företagen som redan tidigare CSR-rapporterat till stor del har lämnat frivillig information. Det innebär att rapporteringen kunde se väldigt olika ut från företag till företag eftersom företagen själva kunde bestämma omfattningen av rapporteringen och hur rapporterna skulle utformas (PWC, 2016; Arvidsson, 2017; Manes et al., 2018; La Torre et al., 2018).

2.3 Teoribildning

I denna del presenteras två olika teorier som används i denna studie för att analysera och förklara utformningen och omfattningen av företagens hållbarhetsrapportering.

2.3.1 Legitimitetsteorin

Legitimitetsteorin är en allmänt känd teori och det är vanligt att forskare använder den för att förklara varför företag frivilligt väljer att hållbarhetsrapportera (Perks et al., 2013; Deegan, 2014; La Torre et al., 2018; Saha, 2019). Enligt teorin har intressenterna möjlighet att vara med och påverka företagens beslut och handlingar. Genom att företagens handlingar står i linje med intressenternas värderingar kan företagen upprätthålla sin legitimitet, det vill säga social acceptans. Företagen strävar efter att verka inom samhällets ramar och normer. För att skapa och bibehålla legitimitet väljer företag därför ofta att frivilligt lämna sociala och miljömässiga upplysningar så att deras aktiviteter kan ses som legitima (Deegan, 2014; Hummel & Schlick, 2016; La Torre et al., 2018). Detta kräver att företagen är lyhörda och anpassningsbara då samhällets normer och värderingar ständigt förändras. Upplysningar i rapporteringen är därmed en vanlig strategi företagen använder för att påverka samhällets uppfattning av företaget.

Man brukar inom legitimitetsteorin tala om det "sociala kontraktet" vilket representerar de implicita och explicita förväntningarna samhället har på företaget. Explicita förväntningar är att företagen ska följa de lagar som finns, medan implicita förväntningar är andra sociala förväntningar som inte grundas på lagkrav, såsom hänsyn och respekt för mänskliga rättigheter och miljö. Legitimering är en process för att företagen ska uppnå legitimitet vilket är avgörande för deras överlevnad samt för att undvika sociala, ekonomiska och juridiska sanktioner (Deegan, 2014).

2.3.2 Institutionell teori

För att få en förståelse för varför företag ofta tenderar att anta liknande egenskaper, processer och former kan institutionell teori användas. Att företag antar en viss form kan bero på att det bidrar till legitimitet. Teorin visar sambandet mellan handlingar och allmänhetens värderingar. Företag som visar avvikelser kan få problem med att skapa och bibehålla legitimitet. Institutioner bildas genom att ett visst handlingsmönster ses som legitimt. Företag anpassar sig till institutionella tillvägagångssätt genom att skapa en frikoppling/buffertar mellan formella strukturer som människor ser och de faktiska arbetsprocesserna som skapar funktionell och intern effektivitet (Deegan, 2014).

Isomorfism är ett vanligt begrepp inom institutionell teori som försöker förklara varför ett företag i en population börjar efterlikna ett annat som befinner sig i samma miljö. Det finns tre olika typer av isomorfism, tvingande, mimetisk och normativ. Tvingande isomorfism uppstår när företagen måste ändra på sitt institutionella beteende eftersom att företagets viktigaste intressenter kräver det. Om de mest maktfulla intressenterna har en viss förväntan på ett företag så kan det antas att de har samma förväntan på ett annat. Mimetisk isomorfism uppstår på grund av osäkerhet. För att minska denna osäkerhet kan företag välja att imitera ett annat företags beteende men det kan också vara ett sätt att uppnå konkurrensfördelar. Mindre företag tenderar att imitera de ledande företagens beteenden för att förbättra externa intressenters uppfattning av det egna företaget. Det finns också ett samband mellan tvingande och mimetisk isomorfism, utan intressenternas påtryckningar hade inte företag valt att efterlikna andra företag. Normativ isomorfism innebär att företag på grund av påtryckningar från normer väljer att anta vissa institutionella beteenden. Företag inom samma branscher och med liknande kunskaper tenderar därför att anta liknande beteenden och värderingar (Deegan, 2014).

2.4 Tidigare forskning

I följande avsnitt ges en översikt av tidigare forskning kring utformningen och omfattningen av företags hållbarhetsrapportering. Inledningsvis presenteras resultat från tidigare studier inom området, därefter följer forskning avseende ramverk samt andra aspekter som kan påverka utformningen och omfattningen.

2.4.1 Resultat från tidigare studier inom området

Det finns flera tidigare studier som har undersökt vilka effekter direktivet har haft på hållbarhetsrapporteringen i andra länder och branscher med avseende på utformningen och omfattningen. Studier pekar dock på behovet av mer forskning om tillämpningen av EU-direktivet för att kunna göra en ordentlig utvärdering av direktivets effekter på rapporteringen (La Torre et al., 2020).

Carini et al. (2019) studerade tio stora europeiska företag i olje- och gassektorn som liksom klädbranschen också är en sektor som har stor miljöpåverkan. Studien visade att företag lämnade fler upplysningar inom områdena miljö, personal och sociala förhållanden efter att direktivet implementerades i lagstiftningen. Ökningen inom miljö var dock inte så stor vilket förklaras genom att företagen redan innan direktivet såg det som viktigt att rapportera om miljömässiga aspekter. Även upplysningar kring företagets affärsmodell hade ökat även om

det fanns förbättringspotential medan rapporteringen avseende motverkande av korruption låg kvar på ungefär samma nivå. Vad gäller respekt för mänskliga rättigheter hade dock upplysningarna minskat. Det menar Carini et al. (2019) kan bero på de tolkningar företagen har gjort av de fem huvudområdena och att de istället lämnat information om sociala förhållanden och personal som har en koppling till mänskliga rättigheter. Studien undersökte också om företag använder sig av separata hållbarhetsrapporter eller en integrerad rapport, då separata rapporter anses kunna minska effektiviteten och transparensen genom att överflödigt information lämnas. De fann att fyra av de tio företagen använde en integrerad rapport vilket tyder på att det blivit vanligare att utforma rapporterna på det sättet. De anser också att direktivet skulle kunna vara tydligare gällande om rapporteringen ska ske i en enda rapport eller två separata rapporter. Det menar det kan öka jämförbarheten i Europa.

Doni et al. (2019) studerade istället 30 noterade företag i olika sektorer i Italien. Studien visade att 67 % av företagen använde sig av en separat hållbarhetsrapport vid rapporteringen. De menar att en fördel med det är att företagen mer effektivt kan kommunicera ut informationen medan en nackdel kan vara att det blir svårare att nå en kortfattad och materiell rapportering. Doni et al. (2019) fann även att företagen inte rapporterade mycket om affärsmodellen men pekar också på att det tagit lång tid att få till en ordentlig hållbarhetsreglering i Italien vilket kan vara en möjlig orsak. De betonar därför vikten av att ha tydliga krav eftersom att det kan leda till en förbättrad rapportering. Studien upptäckte även att företagen tenderar att lämna bristfällig information speciellt gällande riskbedömning och centrala resultatindikatorer inom social och miljömässig hållbarhet.

En studie av Sierra-Garcia et al. (2018) tog sin utgångspunkt i utvecklingen hos 34 noterade spanska företag i olika sektorer. De fann att 97,1 % av de studerade företagen använde sig av en separat hållbarhetsrapport innan direktivet införlivades i spansk lagstiftning men att siffran sjönk till 80 % efter implementeringen. Företagen som ger ut en separat rapport visade sig också lämna mer information än de som inte gjorde det. Ett annat fynd är att branschen påverkade hur väl företagen följde kraven. Olje- och gassektorn rapporterade allra mest sett till miljörelaterad information vilket antas bero på deras påverkan på just miljön. Gällande motverkande av korruption låg konsumtionsvarusektorn i toppen, där även klädbranschen ingår. Konsumtionsvarusektorn var även en av de sektorer som lämnade flest upplysningar kopplat till respekt för mänskliga rättigheter.

Manes-Rossi et al. (2018) undersökte de 50 största publika företagen i Europa. Även här var företagen verksamma i olika sektorer. Deras studie tog sin utgångspunkt i hur väl företagen rapporterade enligt bland annat EU:s riktlinjer 2017/C215/01. Resultaten visade att företagen i genomsnitt lämnade upplysningar inom 7,86 av 11 områden vilket tyder på att riktlinjerna efterlevs i hög grad. Flest upplysningar lämnades inom sociala och personalrelaterade frågor, tätt följt av miljöfrågor. Det hittades inga stora variationer mellan de olika sektorerna men de små skillnader som upptäcktes förklaras genom att en del sektorer har större effekter på omgivningen. Manes et al. (2018) menar att den höga efterlevnaden kan bero på att majoriteten av företagen som ingår i studien redan är vana vid den typen av rapportering då länderna de är verksamma i redan innan EU-direktivet hade krav på upplysningar om icke-finansiell information. Exempel på länder som ges är bland annat Sverige, Frankrike och Storbritannien. De pekade också på att stora företag utsätts för stor press utifrån gällande de effekter deras handlingar har. Deras vilja att legitimera sig kan därför förklara deras ökade upplysningar inom sociala och personalrelaterade frågor. Vad gäller just konsumtionsvarusektorn lämnades flest upplysningar inom miljö, sociala och personalrelaterade frågor samt respekt för mänskliga rättigheter. Inom dessa områden lades

mest fokus på risker och riskhantering samt centrala resultatindikatorer. Även sidantal i företagens rapporter studerades och genomsnittet för alla sektorerna var 243,5 sidor. Konsumtionsvarusektorn hade ett genomsnitt på 230,5 sidor samt ett minimum på 60 sidor och ett maximum på 422 sidor. I enlighet med de andra nämnda studierna fann även Manes-Rossi et al. (2018) att företagen använde integrerade rapporter i större utsträckning.

Samtliga av studierna ovan undersökte om företag använder en separat eller en integrerad rapport vid deras hållbarhetsrapportering efter EU-direktivet. Vad som är mest lämpligt har redan tidigare varit en omdiskuterad fråga och precis som Carini et al. (2019) anser även Michelin et al. (2015) att separata hållbarhetsrapporter kan medföra nackdelar. De förklarar att användandet av separata rapporter kan leda till att företagen rapporterar mer irrelevant information. De menar att en möjlig orsak till det kan vara att företagen försöker dölja informationen som faktiskt är viktig. Tidigare studier pekar alltså på att en separat hållbarhetsrapport och en mer omfattande rapportering inte enbart behöver vara positivt.

2.4.1 Ramverk

Det har varken tidigare eller nu efter EU-direktivet funnits reglering gällande mätmetoder. Det har inneburit att företag har vänt sig till något av de ramverk som finns. Det finns dock över 30 ramverk som företag kan välja att tillämpa men även där saknas riktlinjer. EU-direktivet ställer inga krav på vilket ramverk som ska användas och även tidigare har företagen fått välja fritt bland ramverken. Det finns forskning som pekar på att detta kan minska harmoniseringen och jämförbarheten i hållbarhetsrapporteringen vilket går emot syftet med EU-direktivet. Det finns också en risk att företag använder ramverk endast för att legitimera sig och att det därigenom bara blir en form av "impression management" istället för att faktiskt effektivisera rapporteringen. Flera studier visar att GRI är det mest använda ramverket. Möjliga anledningar till det kan vara att det är tydligt och enkelt att tillämpa samt att det ger en kvalitetsstämpel genom deras goda rykte. Vidare visar studier att företag tenderar att välja ramverk baserat på vilket som ger mest legitimitet. Det är därför vanligt att tillämpa intressentorienterade ramverk, vilket GRI är ett exempel på. Dessutom finns det stora likheter inom branscher vilket tyder på att företag väljer att rapportera enligt samma ramverk med syfte att legitimera sig och på grund av institutionella krafter. Det uttrycks därför ett behov av tydligare riktlinjer kring vad rapporterna ska innehålla och hur rapporteringen faktiskt ska ske för att direktivets syfte ska uppnås istället för att företagen endast rapporterar för att följa direktivet (La Torre et al., 2018; La Torre et al., 2020; Manes-Rossi et al., 2018; KPMG International, 2015).

2.4.2 Andra aspekter som kan påverka rapporteringen

CSR-rapporteringens utformning och omfattning har länge varit ett forskningsområde, såväl innan som efter EU-direktivet. Resultat visar att företagens storlek påverkar i vilken omfattning företagen CSR-rapporterar (Tagesson et al., 2009; Adams et al., 1998; Schreck & Raithel, 2018). Det antas dels bero på krav från det stora antalet intressenter vilket är en följd effekt av företagens stora påverkan på omvärlden (Hackston & Milne, 1996; Knox et al., 2005). En annan möjlig orsak är att större företag har fler anställda som arbetar med rapporteringen och därför har de även tid att göra rapporteringen mer omfattande (Adams, 2002). Det verkar också finnas ett samband mellan lönsamhet, i form av till exempel räntabilitet på totalt kapital, och rapporteringen. Ju lönsammare företagen är desto mer medel tenderar företagen att lägga på deras CSR-rapportering (Tagesson et al., 2009). Dessutom

tyder tidigare forskning på att lönsamma företag utsätts för mer tryck utifrån och att de därför tenderar att lämna fler upplysningar kring sitt hållbarhetsarbete för att upprätthålla sitt rykte (Bae et al., 2018). Branschtillhörighet och vad som är omdebatterat i en särskild bransch är också något som verkar påverka i vilken omfattning information lämnas (Tagesson et al., 2009). Det finns både svenska och internationella studier som bekräftar att storlek, bransch och lönsamhet påverkar omfattningen och utformningen av företagens CSR-rapportering (Roberts, 1992; Deegan & Gordon, 1996; Adams et al., 1998; Adams, 2002; Tagesson et al., 2009).

I en annan tidigare studie undersöktes även vilken strategi för upplysningar företag som tenderar att ha stora växthusgasutsläpp har. Resultatet visade en tydlig förbättring av upplysningarna mellan 2004 och 2012 och en tydlig ökning efter införandet av EU ETS (systemet för handeln av utsläppsrätter) och CCA (EU:s kriskoordineringsarrangemang) både vad gäller antal företag som rapporterar samt i vilken omfattning det görs. Deras resultat tyder på en utveckling av både legitimering och institutionalisering där företagen drivits av mimetisk isomorfism. Företag brukar på grund av tryck från intressenter i huvudsak använda sociala och miljömässiga upplysningar för att legitimera sig snarare än för att vara transparenta. De menar att i tidigare studier om CSR-rapportering har resultaten varit blandade och att en möjlig orsak till detta är att företag tenderar att justera sin utformning och omfattning beroende på allmänhetens krav (Liu & Yang, 2018).

2.5 Sammanfattning av den teoretiska referensramen

Företag förväntas ta ett samhällsansvar som kallas CSR och som innefattar miljömässiga, sociala och ekonomiska aspekter. Det är en följd effekt av det ökade hållbarhetsfokus i världen (Abländer, 2011; Grankvist, 2012; EU-kommissionen, 2011). Sedan det räkenskapsår som inleddes kalenderåret 2017 finns det i Sverige också lagkrav på att upprätta en hållbarhetsrapport för noterade företag och stora privata företag. Lagkravet innebär att företagen ska lämna upplysningar inom fem olika områden som är miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korrupcion. Stora noterade företag ska också redogöra för deras mångfaldspolicy (ÅRL; PWC, 2016). Teorier som brukar användas för att förklara företagens agerande kopplat till hållbarhet är legitimitetsteorin och institutionell teori. Enligt legitimitetsteorin strävar företagen efter att deras handlingar ska ligga i linje med intressenternas för att de på så sätt ska uppnå legitimitet. Den institutionella teorin förklarar istället handlingarna med hjälp av tre former av isomorfism (Deegan, 2014; Hummel & Schlick, 2016; La Torre et al., 2018). Tidigare forskning har bland annat undersökt vilka effekter EU-direktivet har haft på rapporteringens utformning och omfattning i andra länder och branscher. Resultaten av studierna visar bland annat att det krävs tydligare riktlinjer inom en del områden samt att användningen av separata rapporter har ökat och att en mer omfattande rapportering inte enbart är positivt. Studierna pekar också på att företag tenderar att lämna fler upplysningar inom en del områden efter direktivet (Carini et al., 2019). Tidigare forskning har också fokuserat på att det finns ett stort urval av ramverk men att det saknas riktlinjer vilket kan minska harmoniseringen i EU (La Torre et al., 2018; La Torre et al., 2020; Manes-Rossi et al., 2018). Dessutom har en rad andra aspekter som företagens storlek, branschtillhörighet och lönsamhet visat sig påverka utformningen och omfattningen av rapporteringen. Det finns både svenska och internationella studier som bekräftar detta (Roberts, 1992; Deegan & Gordon, 1996; Adams et al., 1998; Adams, 2002; Tagesson et al., 2009).

3. Metod

I detta kapitel presenteras metoden för studien för att kunna beskriva och förklara CSR-rapporteringens utformning och omfattning i den svenska klädbranschen. För att besvara frågeställningen och uppnå syftet har en granskning gjorts av sex utvalda svenska klädföretags årsredovisningar samt hållbarhetsrapporter innan lagkravet och efter lagkravet. Vidare beskrivs hur datan har samlats in, bearbetats och analyserats. Kapitlet avslutas med ett avsnitt om metoddiskussion.

3.1 Val av ämne

Syftet med uppsatsen är att beskriva och förklara CSR-rapporteringens utformning och omfattning i den svenska klädbranschen och om det har skett förändringar sedan införandet av lagkravet på hållbarhetsrapportering. Valet av ämne beror dels på att hållbarhet är ett väldigt aktuellt ämne och något som vi är intresserade av och dels på att det upptäcktes ett tomrum bland tidigare studier. Vid en undersökning påträffades inga studier om CSR-rapporteringen i företag i klädbranschen innan och efter lagkravet. Vi såg därför en möjlighet att genom denna studie kunna bidra med mer kunskap inom detta område samt kunna uppmuntra till vidare studier. Det kommer dock inte vara möjligt att nå en generell slutsats för hela klädbranschen på grund av storleken på urvalet och tidsbegränsningen för uppsatsen.

3.2 Urval

Syftet med studien är att fördjupa förståelsen för hur företag i den svenska klädbranschen CSR-rapporterar och hur rapporteringen har förändrats över tid. Utgångspunkten för urvalet var därför de företag som enligt årsredovisningslagen omfattas av lagkravet och måste upprätta en hållbarhetsrapport. De företag som omfattas är noterade företag och de stora privata företag som uppfyller minst två av följande villkor under de två senaste räkenskapsåren:

- Medelantal anställda på företaget är fler än 250
- En redovisad balansomslutning på mer än 175 miljoner kronor
- En redovisad nettoomsättning på mer än 350 miljoner kronor

För studien har ett ändamålsenligt urval gjorts där vi valt att enbart ta med svenska klädföretag som omfattas av lagkravet. Först undersöktes vilka företag som uppfyllde storleksvillkoren. Efter granskningen återstod åtta företag. Två av företagen som återstod, J. Lindeberg och Nudie Jeans, föll bort på grund av att det inte gick att få tillgång till en av rapporterna från det förstnämnda företaget medan det andra ansågs skilja sig för mycket från de andra företagen på grund av fokuset på jeans vilket kan tänkas leda till minskad jämförbarhet. De företag som slutligen valdes ut var därför Hennes & Mauritz, Gina Tricot, MQ Marqet, KappAhl, Filippa K och Acne Studios. Sex företag kändes också rimligt då det gör det möjligt att nå en empirisk mättnad men även kunna studera företagen på djupet under den begränsade tidsperioden för studien. Vidare valdes klädbranschen som fokusområde både på grund av tomrummet bland tidigare studier och på grund av att det är en bransch som

utsätts för stor press från samhället (UN News, 2019; Sustain your style, u.å.; Fashion Revolution, u.å.; ILO, u.å.).

Studien föll på en jämförelse mellan år 2015 och år 2019. År 2015 valdes på grund av viljan att studera rapporteringen ett år då lagkravet ännu inte införts och då det förmodligen inte heller hade hunnit byggas upp förväntningar på företagen på grund av lagkravet vilket är något som kan påverka rapporteringen. År 2019 valdes för att kunna granska rapporteringen efter införandet av lagkravet och kunna undersöka en så ny rapportering som möjligt vilket borde innebära att företagen hunnit anpassa sina rapporter på det sätt de vill. Anledningen till att år 2020 inte valdes är att då studien genomfördes hade inte alla företagen givit ut sina rapporter för 2020 än. För de företag som använder sig av ett brutet räkenskapsår undersöktes istället rapporterna för 2014/2015 eller 2015/2016 beroende på vad som fanns tillgängligt samt 2018/2019. Att studien har begränsats till en granskning av just två år beror också på att studien genomförs under en begränsad tidsperiod.

3.3 Datainsamling

I början av studien genomfördes en granskning av tidigare forskning och litteratur inom området CSR-rapportering. Genom att vara inlästa på området kunde sedan fokus läggas på de mest relevanta områdena både i tidigare studier och hållbarhetsrapporterna. Både böcker och vetenskapliga artiklar användes för att kunna studera olika aspekter. För att i största möjliga mån få så tillförlitlig information som möjligt valdes endast artiklar som är "peer reviewed" och därmed är skrivna samt granskade av experter. Artiklarna och böckerna hittades genom sökningar på Göteborgs universitetsbiblioteks hemsida och tillhandahållna databaser samt Primo. Vid sökningarna användes våra nyckelord "CSR", "CSR-rapportering", "Hållbarhetsrapportering", "Klädbranschen" och "Direktiv 2014/95/EU" på både engelska och svenska. De vetenskapliga artiklarna kompletterades även med mer populärvetenskapliga artiklar som används i inledningen för att betona ämnets relevans samt artiklar från branschhemsidor för att få in fler aspekter. De hittades genom sökningar på Google.

Därefter genomfördes en dokumentstudie där empirin samlades in till studien. Det ansågs vara den mest lämpliga metoden då världen i skrivande stund befinner sig mitt coronapandemin. Vid studien granskades årsredovisningar och hållbarhetsrapporter från de utvalda företagen. Utgångspunkten var att undersöka och analysera hur företagen CSR-rapporterar utifrån analysmodellen som skapats och som redogörs för i nästa avsnitt. Det avgjorde även typen av data som samlades in. Vidare samlade vi in information om företagets storlek utifrån storleksvillkoren i lagkravet i årsredovisningslagen samt om företagets lönsamhet med avseende på räntabilitet på totalt kapital, vilket är ett mått som även använts i tidigare studier. Detta för att också kunna undersöka om det finns ett samband mellan storlek och lönsamhet samt utformningen och omfattningen av rapporteringen (Tagesson et al., 2009). Denna information hämtades från Retriever Business.

3.4 Bearbetning och analys av data

Vid studien användes en innehållsanalys för att försöka hitta likheter och skillnader i empirin. De kunde sedan ställas mot litteraturen i teorikapitlet. För att kunna utforma en tillförlitlig analysmodell granskades tidigare studier inom området och då hittades ett samband mellan

flera av dem. Studierna hade gemensamt att deras analysmodell utgick från de upplysningar som enligt artikel 19a i direktiv 2014/95/EU ska finnas med i icke-finansiella rapporter men med viss anpassning till hur lagkravet utformats i just det landet som undersöktes. De tidigare studierna undersökte företag i andra branscher i andra länder men även deras syfte var att studera hur rapporteringen har förändrats efter att EU-direktivet införlivades i ländernas nationella lagstiftning (Doni et al., 2019; Carini et al., 2018; Carini et al., 2019). Vi anser därför att det är en väl beprövad metod som passar studiens syfte.

Reglering avseende hållbarhetsrapportering i Sverige finns främst i 6:10-14 ÅRL. 6:12 ÅRL anger vad som ska ingå i hållbarhetsrapporten och har därför varit utgångspunkten för studiens analysmodell (ÅRL; PWC, u.å.). Gällande vad som ska tas upp under de fem olika områdena har vi utgått från de aspekter som även direktivet 2014/95/EU nämner, och vilka framgår i bilaga 1, för att öka tillförlitligheten och jämförbarheten. Kriteriet mångfaldspolicy har vi dock valt att utesluta från vår studie eftersom inte alla av de utvalda företagen omfattas av det kravet och därmed anser vi inte att det tillför något till studien. Utöver detta har även kriterierna totalt sidantal, separat hållbarhetsrapport och användning av ramverk använts på grund av deras förekomst i tidigare studier (Doni et al., 2019; Sierra-Garcia et al., 2018; Manes-Rossi et al., 2018; Carini et al., 2019). Även antal ord per huvudområde har undersökts för att kunna analysera rapporteringens omfattning på ett djupare plan. Anledningen till att antal ord per huvudområde valdes istället för antal sidor är att det ansågs ge en mer korrekt bild då det på flera sidor i rapporterna endast fanns små stycken kopplat till områdena.

Denna analysmodell användes sedan vid innehållsanalysen för att samla in och granska data avseende rapporternas utformning och omfattning. Analysmodellen presenteras i tabell 1 nedan.

Tabell 1. *Analysmodell*

			FÖRETAG		
			Innan lagkravet	Efter lagkravet	
OMFATTNING	Totalt sidantal				
	Miljö: Antal ord				
	Sociala förhållanden: Antal ord				
	Personal: Antal ord				
	Respekt för mänskliga rättigheter: Antal ord				
	Motverkande av korruption: Antal ord				
U T F O R M N I N G	Separat rapport				
	Ramverk				
	Affärsmodell				
	Huvudområde	Underkategori			
	Miljö		Policy		
			Resultat av policy		
			Risker		
			Hantering av risker		
			Centrala resultatindikatorer		
	Sociala förhållanden				
			Policy		
			Resultat av policy		
			Risker		
			Hantering av risker		
			Centrala resultatindikatorer		
	Personal				
			Policy		
			Resultat av policy		
			Risker		
			Hantering av risker		
			Centrala resultatindikatorer		
	Respekt för mänskliga rättigheter				
			Policy		
			Resultat av policy		
			Risker		
			Hantering av risker		
			Centrala resultatindikatorer		
Motverkande av korruption					
		Policy			
		Resultat av policy			
		Risker			
		Hantering av risker			
		Centrala resultatindikatorer			

För att studera utformningen undersöktes om företagen lämnat eller inte lämnat de upplysningar som krävs inom affärsmodell och de fem olika huvudområdena, vilket ramverk de använder samt om de använder sig av en separat hållbarhetsrapport eller om de lämnar informationen i årsredovisningen. Ett kriterium ansågs vara uppfyllt om företaget nämner det som krävs, oavsett hur många upplysningar avseende det som ges. Vi har följaktligen inte bedömt hur väl kriterierna uppfylls utan endast om de uppfylls. För att undersöka rapporteringens omfattning studerades istället rapporternas totala sidantal samt antal ord per huvudområde.

När det gäller begreppet affärsmodell finns det ingen entydig definition (Zott et al., 2011). Vi har därför vid granskningen av företagen utgått från en allmänt accepterad definition där fyra olika delar diskuteras; Inputs, affärshändelser, outputs samt förbättring av effektivitet och läsbarhet (Sukhari & de Villiers, 2018; Doni et al., 2018). Företagen ska redogöra för hur deras inputs omvandlas till outputs samt resultat genom deras affärshändelser och hur det bidrar till värdeskapandet. Dessutom ska de utforma affärsmodellen på ett sådant sätt att effektiviteten och läsbarheten ökar.

- Inputs är olika typer av resurser som bland annat råmaterial, anställda, forskning eller affärsrelationer, det vill säga sådant som ett företag behöver för att kunna producera deras outputs.
- Med affärshändelser avses till exempel marknadssegmentering, produktdifferentiering, distributionskanaler och marknadsföring.
- Vad gäller outputs så kan det vara företagets nyckelprodukter- och/eller tjänster men också avfall och andra biprodukter som är en följd effekt av affärshändelserna. Företaget ska också presentera vilka effekter outputs och affärshändelser har på till exempel företagets rykte, medarbetar- och kundnöjdhet, intäkter och kassaflöden samt sociala förhållanden och miljö.
- Slutligen ska företag även använda sig av till exempel diagram och flödesscheman för att på så sätt öka effektiviteten och läsbarheten av affärsmodellen.
(Sukhari & de Villiers, 2018; Doni et al., 2018; Betz, 2002).

För att tydliggöra hur bedömningarna vid granskningen av utformningen har gjorts finns en bedömningsmatris i tabell 2 nedan där vi redogör för möjliga bedömningar och vilka krav som behöver uppfyllas för att uppnå en viss bedömning. Dessutom finns exempel på bedömningar med citat från företagens rapporter att se i bilaga 2 och 3.

Tabell 2. Bedömningsmatrix

OMRÅDE	MÖJLIGA BEDÖMNINGAR	KRAV
Affärsmodell	Uppfyllt/ Delvis uppfyllt/ Ej uppfyllt	För att företaget ska uppfylla kriteriet ska de beskriva deras inputs, affärshändelser, outputs och resultat samt använda diagram och/eller flödesschema enligt definitionen ovan. Om en eller flera delar saknas anses kriteriet istället vara delvis uppfyllt och saknas alla delar är det ej uppfyllt.
Miljö, sociala förhållanden, personal, respekt för mänskliga rättigheter och motverkande av korruption	0- 5/5	<p>För att företaget ska uppnå 5/5 ska de:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Beskriva deras policy eller nämna att de har en policy inom området, 2. Presentera resultatet av policyn, 3. Beskriva de risker de identifierat inom området, de behöver dock inte använda begreppet risk utan vi har ansett att det räcker att de beskrivit risker i form av till exempel negativa effekter eller framtida utmaningar, 4. Förklara hur de hanterar riskerna de har upptäckt och 5. Presentera de centrala resultatindikatorer de använder inom området. <p>Om inga av de fem delarna återfinns får företaget 0/5, om en del återfinns får företaget 1/5 och så vidare</p>

Vi har vidare gällande rapporteringens omfattning räknat antal ord i den löpande texten och därmed bortsett från rubriker då vi anser att den väsentliga informationen finns i texterna. Vid de tillfällen en mening har handlat om flera områden samtidigt har vi räknat med hela meningen inom flera områden eftersom att meningen skulle vara betydelslös om vi bortsåg från specifika ord. Det innebär att i vissa avseenden ingår samma textstycken i mer än ett område. Avseende tabeller och diagram har endast orden i tabeller räknats. Vid en genomgång av rapporterna visade det sig inte vara möjligt att kopiera texten i alla diagram i samtliga rapporter, därför har diagrammen uteslutits från beräkningen. Som tidigare nämnts samlade vi även in information om företagets storlek och lönsamhet för att kunna studera om det finns ett samband mellan storlek och lönsamhet samt utformningen och omfattningen av rapporteringen.

Resultatet av empirin presenteras både i tabellform och löpande text. Detta ansågs lämpligt på grund av studiens beskrivande och förklarande syfte. Det gjorde det möjligt att analysera ämnet på djupet och få en bättre förståelse för det. Empirikapitlet delades in i sex huvudområden baserat på de sex olika företagen. Inom varje huvudområde återfinns en tabell som sammanfattar våra fynd samt en sammanfattning i form av löpande text. Kapitlet inleds med ett avsnitt där empirikapitlet beskrivs och avslutas med ett avsnitt där resultaten från samtliga företag sammanfattas. I det avslutande avsnittet presenteras resultatet med avseende på omfattningen i tabellform för att göra det med överskådligt, medan resultatet med avseende på utformningen beskrivs i löpande text för att bättre kunna förklara våra fynd. Eftersom att studiens syfte inte är att utvärdera företagets hållbarhetsarbete ges inte beskrivningar av företagets affärsmodell, policy, resultat av policy, risker, riskhantering och centrala resultatindikatorer, utan exempel inom varje område finns som tidigare nämnts istället att se i bilaga 2 och 3 för att öka förståelsen för hur bedömningarna har gjorts. I bilaga 2 återfinns citat från företagets rapporter för att exemplifiera vad som funnits i rapporterna

avseende de olika områdena. I bilaga 3 finns istället exempel på mer fullständiga bedömningar inom varje område. Utifrån resultatet från innehållsanalysen gjordes sedan en jämförelse av rapporteringens utformning och omfattning innan samt efter lagkravet och resultatet kunde även ställas mot teori inom området och analyseras i analyskapitlet. Detta gjordes först på gruppnivå för att studera klädbranschen i allmänhet men vid de fall vi upptäckte att något företag skiljde sig från de andra riktades analysen även mer mot de enskilda företagens rapportering. Analyskapitlet delades in i två delar utifrån rubrikerna 'utformning' och 'omfattning' som är fokusområdena för studien. Inom varje del analyserades de aspekter som ingår i respektive område i enlighet med vår analysmodell med hjälp av teorin. På så sätt kunde vi sedan besvara frågeställningen och uppnå syftet med studien.

3.5 Metoddiskussion

Som tidigare nämnts går det inte att dra en generell slutsats på grund av att endast ett urval av företag i klädbranschen har studerats. Om tidsbegränsningen hade tillåtit det hade det därför varit intressant att studera fler företag. Eftersom att vi själva har valt ut vad som kommer att ingå i analysmodellen går det inte heller att undgå subjektiva inslag. För att få en så objektiv bedömning som möjligt så har dock modellen skapats genom att utgå från modeller som använts i tidigare forskning samt anpassa dem efter svensk lagstiftning och de mest frekvent förekommande områdena i litteraturen. På så sätt har tidigare studier fått styra fokusområdena. Det förekommer också subjektiva inslag i antal ord per huvudområde då det är våra egna bedömningar som ligger till grund för ordberäkningen. Eftersom vi har gjort likadana bedömningar för samtliga rapporter och företag blir dock jämförelsen mellan åren och företagen objektiv. Ett av de utvalda företagen, H&M, är också mycket större än de andra. Resterande företag är mindre men varierar också i storlek. Att just storleken på ett företag kan påverka CSR-rapporteringen är något som har bekräftats av tidigare studier vilket kan leda till minskad jämförbarhet (Tagesson et al., 2009; Adams et al., 1998; Schreck & Raithel, 2018). Vi kände dock att fördelarna med att även kunna studera H&M och därigenom få ett någorlunda stort urval var större än nackdelarna och därför kommer istället hänsyn tas till storleken i analysen och eventuella stora skillnader kommer kunna förklaras genom tidigare studier.

4. Empiri

Kapitlet inleds med ett avsnitt där tabellernas och empirins struktur presenteras. Därefter följer de resultat som framkommit vid granskningen av de utvalda företagen. Slutligen presenteras en sammanfattning av empirin.

4.1 Beskrivning av empirin

Kapitlet är indelat i ett inledande avsnitt där empirin beskrivs, ett avslutande avsnitt där empirin sammanfattas samt sex delar baserat på de utvalda företagen. Varje del inleds med en presentation av företagen samt deras storlek och lönsamhet. Därefter följer en tabell där resultaten från granskningen av rapporteringens utformning och omfattning har sammanställts (tabell 3-8). Varje del avslutas med en sammanfattning av resultaten i löpande text.

Tabellerna är uppdelade i kategorierna omfattning och utformning. I kategorin omfattning ingår de översta raderna där hållbarhetsrapporteringens totala sidantal samt antal ord inom respektive huvudområde presenteras. Därefter följer kategorin utformning där de första raderna beskriver om företagen valt att rapportera sitt CSR-arbete i separata rapporter eller inte, om de använt sig av något ramverk samt om de redogjort för sin affärsmodell och därmed uppfyllt kriteriet. Vidare presenteras bedömningen för varje huvudområde och om företaget har uppfyllt varje underkategori. På raden för varje huvudområde sammanfattas hur många av underkategorierna som är uppfyllda. Resultaten som framkommit presenteras både innan och efter lagkravet.

Under tabellerna ges ytterligare beskrivning samt en sammanfattning av resultatet av respektive företags rapportering. I sista avsnittet i empirin sammanfattas resultaten från samtliga företag. Resultatet avseende omfattningen presenteras i tabellform medan resultatet avseende utformningen beskrivs i löpande text.

4.2 Hennes & Mauritz (H&M)

Hennes & Mauritz (H&M) grundades 1947 och huvudkontoret ligger i Stockholm. 2015 hade koncernen 104 634 anställda, en balansomslutning på 85 813 000 tkr och en nettoomsättning på 180 861 000 tkr. 2019 hade de 126 376 anställda, en balansomslutning på 120 485 000 tkr, en nettoomsättning på 232 755 000 tkr. Röntabilitet på totalt kapital var 38,85 % år 2015 och 23.57 % år 2019 (H&M Group, u.å.a.; H&M Group, u.å.b.; H&M Hennes & Mauritz AB, u.å.).

Tabell 3 nedan visar de resultat med avseende på utformning och omfattning som framkommit vid en granskning av H&M:s hållbarhetsrapportering.

Tabell 3. Sammanställning av resultat - H&M

			HENNES & MAURITZ (H&M)	
			2015	2019
OMFATTNING	Totalt sidantal		165	110
	Miljö: Antal ord		18 887	16 206
	Sociala förhållanden: Antal ord		17 386	8 838
	Personal: Antal ord		2 571	3 659
	Respekt för mänskliga rättigheter: Antal ord		14 828	9 040
	Motverkande av korruption: Antal ord		1 379	1 095
U T F O R M N I N G	Separat rapport		Ja	Ja
	Ramverk		GRI & UNGP	GRI, UNGP & TCFD
	Affärsmodell		Uppfyllt	Uppfyllt
	Huvudområde	Underkategori		
	Miljö		5/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Ja	Ja
		Hantering av risker	Ja	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja
	Sociala förhållanden		5/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Ja	Ja
		Hantering av risker	Ja	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja
	Personal		5/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Ja	Ja
		Hantering av risker	Ja	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja
	Respekt för mänskliga rättigheter		5/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Ja	Ja
		Hantering av risker	Ja	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja
Motverkande av korruption		5/5	5/5	
	Policy	Ja	Ja	
	Resultat av policy	Ja	Ja	
	Risker	Ja	Ja	
	Hantering av risker	Ja	Ja	
	Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja	

H&M:s hållbarhetsrapportering för både 2015 och 2019 bestod av en separat hållbarhetsrapport, en del i årsredovisningen samt ett separat GRI-index-dokument. H&M har dock även dokument där de mer i detalj redogör för deras uppförandekod, leverantörer, policys och Code of Ethics. De dokumenten för åren 2015 och 2019 går dock inte att få

tillgång till och därför har de inte räknats med i totalt sidantal eller antal ord. Avseende ramverk använde H&M tre ramverk vid upprättandet av rapporterna år 2019 - GRI, UNGP och TCFD - vilket är en ökning från 2015 då de följde GRI och UNGP. Vidare har H&M:s rapportering sett till totalt sidantal blivit kortare vid en jämförelse mellan år 2015 och 2019 och en minskning går även att se gällande antal ord inom majoriteten av huvudområdena. H&M uppfyller dock kriteriet 'affärsmodell' båda åren. Samtliga kriterier inom huvudområdena är också helt uppfyllda båda åren men totalt sett lämnar de färre upplysningar och använder färre ord 2019. Antalet upplysningar som har en tydlig koppling till det nya lagkravet har dock ökat. De största ökningarna går att se inom 'miljö' och 'respekt för mänskliga rättigheter' men ökningarna påträffas inom alla huvudområden. Framför allt rapporterar H&M mer sett till risker, riskhantering och centrala resultatindikatorer år 2019 jämfört med år 2015. Informationen avseende 'sociala förhållanden', 'personal' och 'mänskliga rättigheter' tenderar dock båda åren att vid flera tillfällen användas för alla tre områden samtidigt vilket orsakar en sorts överlappning (H&M Group, 2016a; H&M Group, 2016b; H&M Group, 2020a; H&M Group 2020b).

4.3 Gina Tricot

Gina Tricot grundades 1997 och huvudkontoret ligger i Borås. 2015 hade koncernen 889 anställda, en balansomsättning på 1 140 916 tkr och en nettoomsättning på 1 954 372 tkr. 2019 hade de 774 anställda, en balansomsättning på 1 609 487 tkr och en nettoomsättning på 2 006 172 tkr. Räntabilitet på totalt kapital var -6,49 % år 2015 och 23,55 % år 2019 (Gina Tricot, u.å.; Nordic Fashion Group, u.å.).

Tabell 4 nedan visar de resultat med avseende på utformning och omfattning som framkommit vid en granskning av Gina Tricots hållbarhetsrapportering.

Tabell 4. Sammanställning av resultat - Gina Tricot

			GINA TRICOT	
			2015	2019
OMFATTNING	Totalt sidantal		40	56
	Miljö: Antal ord		4 940	9 826
	Sociala förhållanden: Antal ord		3 206	2 883
	Personal: Antal ord		1 280	1 771
	Respekt för mänskliga rättigheter: Antal ord		1 929	4 903
	Motverkande av korruption: Antal ord		151	396
U T F O R M N I N G	Separat rapport		Ja	Ja
	Ramverk		GRI	GRI
	Affärsmodell		Uppfyllt	Uppfyllt
	Huvudområde	Underkategori		
	Miljö		5/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Ja	Ja
		Hantering av risker	Ja	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja
	Sociala förhållanden		5/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Ja	Ja
		Hantering av risker	Ja	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja
	Personal		3/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Nej	Ja
		Hantering av risker	Nej	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja
	Respekt för mänskliga rättigheter		5/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Ja	Ja
		Hantering av risker	Ja	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja
	Motverkande av korruption		3/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Nej	Ja
	Hantering av risker	Nej	Ja	
	Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja	

Gina Tricots hållbarhetsrapportering för både 2015 och 2019 bestod av en separat hållbarhetsrapport. Vad gäller ramverk använde Gina Tricot GRI vid upprättandet av rapporterna både 2015 och 2019. Vidare har Gina Tricot utökat sin rapportering en aning sett till totalt sidantal år 2019 jämfört med 2015. Kriteriet 'affärsmodell' uppfylls båda åren och gällande de fem huvudområdena går det inte heller att se en stor skillnad mellan åren

avseende hur stor del av kriterierna som är uppfyllda, utan de uppfylls i hög grad både 2015 och 2019. Antal ord inom majoriteten av huvudområdena har dock ökat. De största ökningarna går att se inom 'miljö', 'respekt för mänskliga rättigheter' och 'motverkande av korruption'. Inom 'personal' går det att se en mindre ökning medan en minskning upptäcks inom 'sociala förhållanden'. Det sker dock en viss överlappning av information inom 'sociala förhållanden' och 'respekt för mänskliga rättigheter'. Inom samtliga huvudområden upptäcks också att Gina Tricot lägger större fokus på risker och riskhantering 2019 jämfört med 2015. (Gina Tricot, 2016; Gina Tricot 2020; Gina Tricot AB, 2016; Gina Tricot AB, 2020).

4.4 MQ Marqet

MQ Marqet, tidigare MQ, grundades 1957 och huvudkontoret ligger i Göteborg. 2015 hade koncernen 593 anställda, en balansomslutning på 1 664 599 tkr och en nettoomsättning på 1 557 495 tkr. 2019 hade de 722 anställda, en balansomslutning på 1 297 734 tkr och en nettoomsättning på 1 611 143 tkr. Räntabilitet på totalt kapital var 11,09 % år 2015 och -39,53 % år 2019 (MQ Marqet, u.å.a.; MQ Marqet, u.å.b.; MQ Holding AB, u.å.).

Tabell 5 nedan visar de resultat med avseende på utformning och omfattning som framkommit vid en granskning av MQ Marqets hållbarhetsrapportering.

Tabell 5. Sammanställning av resultat - MQ Marqet

			MQ MARQET	
			2015/2016	2018/2019
OMFATTNING	Totalt sidantal		27	44
	Miljö: Antal ord		2 809	5 564
	Sociala förhållanden: Antal ord		1 916	3 216
	Personal: Antal ord		1 169	1 321
	Respekt för mänskliga rättigheter: Antal ord		1 615	2 534
	Motverkande av korruption: Antal ord		255	421
U T F O R M N I N G	Separat rapport		Nej	Nej
	Ramverk		GRI	GRI
	Affärsmodell		Uppfyllt	Uppfyllt
	Huvudområde	Underkategori		
	Miljö		5/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Ja	Ja
		Hantering av risker	Ja	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja
	Sociala förhållanden		5/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Ja	Ja
		Hantering av risker	Ja	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja
	Personal		5/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Ja	Ja
		Hantering av risker	Ja	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja
	Respekt för mänskliga rättigheter		5/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Ja	Ja
		Hantering av risker	Ja	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja
	Motverkande av korruption		3/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Nej	Ja
	Hantering av risker	Nej	Ja	
	Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja	

MQ Marqets hållbarhetsrapportering för både 2015/2016 och 2018/2019 bestod av en del i årsredovisningen. MQ Marqet använde även ramverket GRI vid upprättandet av rapporterna både 2015/2016 och 2018/2019. Vidare har det skett en utökning av rapporteringen sett till totalt sidantal år 2018/2019 jämfört med 2015/2016. Skillnaden mellan hur stor del av kriterierna som uppfylls mellan åren är inte stor utan de uppfylls i hög grad båda åren och det

gäller även kriteriet 'affärsmodell'. 2018/2019 lämnar MQ Marqet dock fler upplysningar inom huvudområdena och även antal ord inom samtliga huvudområden har ökat. De största ökningarna återfinns inom 'miljö', 'sociala förhållanden', 'respekt för mänskliga rättigheter' och 'motverkande av korruption'. Upplysningar inom 'respekt för mänskliga rättigheter' tas dock även upp som en del av området 'sociala förhållanden' och tvärtom i båda rapporterna vilket innebär att det sker en form av överlappning. Slutligen upptäcks även en mindre ökning inom 'personal'. Inom de fem huvudområdena återfinns den största ökningen bland upplysningar om risk och riskhantering (MQ, 2016; MQ 2019).

4.5 KappAhl

KappAhl grundades 1953 och huvudkontoret ligger i Mölndal. 2015 hade koncernen 2892 anställda, en balansomsättning på 2 870 500 tkr och en nettoomsättning på 4 588 200 tkr. 2019 hade de 2778 anställda, en balansomsättning på 3 033 800 tkr och en nettoomsättning på 4 901 400 tkr. Räntabilitet på totalt kapital var 6,9 % år 2015 och 5,8 % år 2019 (KappAhl, 2019; KappAhl, u.å.; KappAhl AB publ, u.å.).

Tabell 6 nedan visar de resultat med avseende på utformning och omfattning som framkommit vid en granskning av KappAhls hållbarhetsrapportering.

Tabell 6. Sammanställning av resultat - KappAhl

			KAPPAHL	
			2014/2015	2018/2019
OMFATTNING	Totalt sidantal		10,5	13
	Miljö: Antal ord		3 346	3 018
	Sociala förhållanden: Antal ord		1 931	1 508
	Personal: Antal ord		738	799
	Respekt för mänskliga rättigheter: Antal ord		755	614
	Motverkande av korruption: Antal ord		271	259
U T F O R M N I N G	Separat rapport		Nej	Nej
	Ramverk		GRI	GRI & OECD
	Affärsmodell		Uppfyllt	Uppfyllt
	Huvudområde	Underkategori		
	Miljö		5/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Ja	Ja
		Hantering av risker	Ja	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja
	Sociala förhållanden		5/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Ja	Ja
		Hantering av risker	Ja	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja
	Personal		3/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Nej	Ja
		Hantering av risker	Nej	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja
	Respekt för mänskliga rättigheter		5/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Ja	Ja
		Hantering av risker	Ja	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja
	Motverkande av korruption		5/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
	Resultat av policy	Ja	Ja	
	Risker	Ja	Ja	
	Hantering av risker	Ja	Ja	
	Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja	

KappAhls hållbarhetsrapportering för både 2014/2015 och 2018/2019 bestod av en del i årsredovisningen. Antalet sidor med hållbarhetsrapportering var för 2014/2015 svårdefinierat då hållbarhetsrapporteringen var väldigt integrerad i årsredovisningen och förekommer i stycken på flera sidor. Det var inte rena sidor med enbart hållbarhet. En del sidor innehåller endast ett kort stycke som behandlar en viss fråga. Genom att samla all text i ett dokument kunde det dock konstateras att den sammanlagda rapporteringen var 10,5 sidor 2014/2015.

Sidantalet för 2018/2019 uppgick till 13 sidor. KappAhls rapportering sett till totalt sidantal har därmed utökats med 2,5 sidor. Avseende ramverk användes GRI båda åren, dock användes även OECD vid upprättandet av rapporten 2019. KappAhl berör dessutom samtliga delar som krävs för att kriteriet 'affärsmodell' ska vara uppfyllt båda åren. Även kriterierna avseende huvudområdena uppfylls i hög grad både 2014/2015 och 2018/2019. Antal ord inom majoriteten av huvudområdena har dock minskat en aning 2018/2019. Det är endast inom området 'personal' som det går att se en mindre ökning. Vidare kan ett tydligare fokus ses på risker och riskhantering i rapporten för 2018/2018 än i den för 2015/2016. Det går också att se att informationen kring bland annat 'respekt för mänskliga rättigheter' och 'sociala förhållanden' överlappar varandra (KappAhl, 2015a; KappAhl, 2015b; KappAhl, 2019).

4.6 Filippa K

Filippa K grundades 1993 och huvudkontoret ligger i Stockholm. 2015 hade koncernen 261 anställda, en balansomsättning på 351 637 tkr och en nettoomsättning på 656 069 tkr. 2019 hade de 207 anställda, en balansomsättning på 428 807 tkr och en nettoomsättning på 684 687 tkr. Röntabilitet på totalt kapital var 21,39 % år 2015 och 10,31 % år 2019 (Filippa K, u.å.; Filippa K, 2020; Filippa K Group AB, u.å.).

Tabell 7 nedan visar de resultat med avseende på utformning och omfattning som framkommit vid en granskning av Filippa K:s hållbarhetsrapportering.

Tabell 7. Sammanställning av resultat - Filippa K

			FILIPPA K	
			2015	2019
OMFATTNING	Totalt sidantal		76	62
	Miljö: Antal ord		3 310	2 427
	Sociala förhållanden: Antal ord		2 964	1 646
	Personal: Antal ord		583	1 258
	Respekt för mänskliga rättigheter: Antal ord		544	1 137
	Motverkande av korruption: Antal ord		33	362
U T F O R M N I N G	Separat rapport		Ja	Ja
	Ramverk		X	OECD
	Affärsmodell		Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt
	Huvudområde	Underkategori		
	Miljö		5/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Ja	Ja
		Hantering av risker	Ja	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja
	Sociala förhållanden		4/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Ja	Ja
		Hantering av risker	Ja	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Nej	Ja
	Personal		5/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Ja	Ja
		Hantering av risker	Ja	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja
	Respekt för mänskliga rättigheter		4/5	4/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Ja	Ja
		Hantering av risker	Ja	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Nej	Nej
	Motverkande av korruption		1/5	4/5
		Policy	Ja	Ja
	Resultat av policy	Nej	Ja	
	Risker	Nej	Ja	
	Hantering av risker	Nej	Ja	
	Centrala resultatindikatorer	Nej	Nej	

Filippa K:s hållbarhetsrapportering för både 2015 och 2019 bestod av en separat hållbarhetsrapport. De rapporterade inte enligt något ramverk år 2015 men de kopplade deras handlingar till FN:s globala hållbarhetsmål (SDGs) och ser det som deras första steg mot en ordentlig rapportering. År 2019 rapporterar Filippa K dock enligt OECD. Vidare har det skett en minskning av Filippa K:s rapportering sett till totalt sidantal 2019. De uppfyller inte heller

samtliga krav avseende affärsmodellen något av åren och kriteriet 'affärsmodell' är därmed endast delvis uppfyllt. Anledningen är att de inte något av åren har använt sig av diagram eller flödesscheman för att tydliggöra deras affärsmodell. De uppfyller däremot kriterierna inom majoriteten av huvudområdena i hög grad båda åren. Filippa K upplyser dock i mycket liten omfattning om deras arbete kring 'motverkande av korruption' 2015, endast deras policy nämns. 2019 upplyser de dock om sitt arbete i större omfattning och samtliga kriterier förutom centrala resultatindikatorer uppfylls. Dessutom har antal ord ökat inom tre huvudområden men minskat inom två. Ökningarna återfinns inom områdena 'personal', 'respekt för mänskliga rättigheter' och 'motverkande av korruption'. Inom 'miljö' och 'sociala förhållanden' har det istället skett minskningar. Överlag går det även att se en ökning av upplysningar kring risker och riskhantering 2019 (Filippa K, 2016; Filippa K, 2020).

4.7 Acne Studios

Acne Studios grundades 1996 och huvudkontoret ligger i Stockholm. 2015 hade koncernen 482 anställda, en balansomsättning på 671 448 tkr och en nettoomsättning på 1 441 749 tkr. 2019 hade de 730 anställda, en balansomsättning på 1 150 622 tkr och en nettoomsättning på 2 539 470 tkr. Räntabilitet på totalt kapital var 39,3 % år 2015 och 37,18 % år 2019 (Acne Studios, u.å.; Acne Studios, 2019; Acne Studios Holding AB, u.å.).

Tabell 8 nedan visar de resultat med avseende på utformning och omfattning som framkommit vid en granskning av Acne Studios hållbarhetsrapportering.

Tabell 8. Sammanställning av resultat - Acne Studios

			ACNE STUDIOS	
			2015/2016	2018/2019
OMFATTNING	Totalt sidantal		10	32
	Miljö: Antal ord		0	4 047
	Sociala förhållanden: Antal ord		3 704	3 469
	Personal: Antal ord		0	1 348
	Respekt för mänskliga rättigheter: Antal ord		222	159
	Motverkande av korruption: Antal ord		0	261
U T F O R M N I N G	Separat rapport		Ja	Ja
	Ramverk		X	X
	Affärsmodell		Delvis uppfyllt	Uppfyllt
	Huvudområde	Underkategori		
	Miljö		0/5	5/5
		Policy	Nej	Ja
		Resultat av policy	Nej	Ja
		Risker	Nej	Ja
		Hantering av risker	Nej	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Nej	Ja
	Sociala förhållanden		5/5	5/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Ja	Ja
		Hantering av risker	Ja	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Ja	Ja
	Personal		0/5	5/5
		Policy	Nej	Ja
		Resultat av policy	Nej	Ja
		Risker	Nej	Ja
		Hantering av risker	Nej	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Nej	Ja
	Respekt för mänskliga rättigheter		2/5	4/5
		Policy	Ja	Ja
		Resultat av policy	Ja	Ja
		Risker	Nej	Ja
		Hantering av risker	Nej	Ja
		Centrala resultatindikatorer	Nej	Nej
Motverkande av korruption		0/5	4/5	
	Policy	Nej	Ja	
	Resultat av policy	Nej	Ja	
	Risker	Nej	Ja	
	Hantering av risker	Nej	Ja	
	Centrala resultatindikatorer	Nej	Nej	

Acne Studios hållbarhetsrapportering för både 2015/2016 och 2018/2019 bestod av en separat hållbarhetsrapport. Företaget använder inte något ramverk för sin rapportering något av åren, men de är sedan 2008 medlemmar i Fair Wear Foundation (FWF) som är ett initiativ och följer deras riktlinjer. 2018/2019 kopplar Acne Studios även deras arbete till FN:s globala hållbarhetsmål (SDGs). Vidare har Acne Studios rapportering utökats sett till totalt sidantal

2018/2019. De uppfyller kriteriet 'affärsmodell' endast delvis 2015/2016 då det saknas diagram och flödesscheman för att tydliggöra affärsmodellen. 2018/2019 uppfylls dock kriteriet 'affärsmodell' helt. Skillnaden i hur Acne Studios rapporterar mellan åren är stor. 2015/2016 kallar de sin rapport för 'Social Report' och 2018/2019 för 'Sustainability Report'. De lämnar inte heller några upplysningar kring 'miljö', 'personal' och 'motverkande av korruption' 2015/2016. Dessutom lämnar de endast upplysningar om deras policy samt resultat av policy vad gäller 'respekt för mänskliga rättigheter'. Risker, riskhantering och centrala resultatindikatorer saknas helt det året. 2018/2019 uppfyller de dock samtliga kriterier inom huvudområdena förutom att centrala resultatindikatorer saknas både inom 'respekt för mänskliga rättigheter' samt 'motverkande av korruption'. Vidare har antal ord ökat inom tre av fem huvudområden, nämligen 'miljö', 'personal' och 'motverkande av korruption'. Inom 'sociala förhållanden' och 'respekt för mänskliga rättigheter' syns istället mindre minskningar. Dessutom går det att se att företaget rapporterar inom 'sociala förhållanden' men tar in aspekter som är kopplade till 'respekt för mänskliga rättigheter' (Acne Studios, 2016; Acne Studios, 2019).

4.8 Sammanfattning av empirin

När det gäller omfattningen av rapporteringen presenteras resultaten avseende totalt sidantal och antal ord per huvudområde i tabell 9 nedan. Där återfinns genomsnitt, minimum och maximum för totalt sidantal samt antal ord inom 'miljö', 'sociala förhållanden', 'personal', 'respekt för mänskliga rättigheter' och 'motverkande av korruption' både innan och efter lagkravet. Det går inte att se stora skillnader sett till genomsnitten men minimum och maximum har förändrats en del inom flera områden.

Tabell 9. *Sammanfattning av resultat - Omfattning*

		Innan lagkravet	Efter lagkravet
Totalt sidantal:			
	Genomsnitt:	54,75	52,8
	Minimum:	10	13
	Maximum:	165	110
Antal ord per huvudområde:			
Miljö:			
	Genomsnitt:	5 549	6848
	Minimum:	0	2 427
	Maximum:	18 887	16 206
Sociala förhållanden:			
	Genomsnitt:	5 185	3 953
	Minimum:	1 916	1 508
	Maximum:	17 386	8 838
Personal:			
	Genomsnitt:	1 057	1 693
	Minimum:	0	799
	Maximum:	2 571	3 659
Respekt för mänskliga rättigheter:			
	Genomsnitt:	3 316	3 065
	Minimum:	222	159
	Maximum:	14 828	9 040
Motverkande av korruption:			
	Genomsnitt:	348	466
	Minimum:	0	259
	Maximum:	1 379	1 095

Avseende utformningen av rapporteringen går det att se att av sex granskade företag är det fyra som har valt att rapportera i en separat rapport. Dessutom använder majoriteten av företagen GRI som ramverk. Endast två företag använder sig inte av något ramverk alls innan lagkravet och efter lagkravet har antalet sjunkit till ett företag. Vidare är det innan lagkravet fyra av sex företag som uppfyller kriteriet 'affärsmodell' fullt ut. Resterande två företag uppfyller kriteriet delvis då de saknar diagram och flödesscheman. Efter lagkravet har det skett en ökning, då fem av sex företag uppfyller kriteriet helt. Endast ett företag uppfyller det delvis.

Innan lagkravets införande är det endast ett av sex företag som uppfyller alla kriterier inom samtliga huvudområden. Det är H&M, som också är det största av alla granskade företag i studien. Sammanlagt är det fem av sex företag som uppfyller samtliga kriterier inom huvudområdet 'miljö' innan lagkravet. Det sista företaget rapporterar ingenting alls avseende miljön. Det är också fem av sex företag som uppfyller samtliga kriterier inom huvudområdet 'sociala förhållanden' innan lagkravet. Det sista företaget saknar centrala resultatindikatorer. Vidare är det tre av sex företag som uppfyller samtliga kriterier inom huvudområdet 'personal' innan lagkravet. Ett av de resterande företagen lämnar inga upplysningar alls och de två övriga saknar upplysningar kring risker och riskhantering. Fyra av sex företag uppfyller också samtliga kriterier inom huvudområdet 'respekt för mänskliga rättigheter' innan lagkravet. Ett av de två övriga företagen redogör endast för deras policy och resultatet av policyn, medan det andra saknar centrala resultatindikatorer. Slutligen uppfyller endast två av sex företag samtliga kriterier inom huvudområdet 'motverkande av korruption' innan lagkravet. Ett av de andra företagen rapporterar ingenting alls och ett annat företag har enbart en policy. De två andra företagen saknar upplysningar kring risker och riskhantering. Efter lagkravets införande är det fyra av sex företag som uppfyller alla kriterier inom samtliga huvudområden. De resterande två företagen saknar centrala resultatindikatorer avseende 'respekt för mänskliga rättigheter' och 'motverkande av korruption'.

5. Analys

I detta kapitel diskuteras resultatet som framkommit i empirin vilket också kopplas till den teoretiska referensramen. För att ge en förklaring till det som återfinns används rådande reglering, legitimitetsteorin, institutionell teori samt tidigare forskning inom området. Analysen görs med utgångspunkt på gruppnivå men vid avvikelser från trenden analyseras även enskilda företags rapportering på ett djupare plan. Kapitlet är uppdelat i två avsnitt 'Utformning' och 'Omfattning' vilka är studiens grundpelare och utifrån dessa finns även underrubriker.

5.1 Utformning

Separat rapport

CSR-rapporteringens utformning har undersökts genom att studera användningen av separata rapporter och ramverk samt om kriterierna 'affärsmodell', 'miljö', 'sociala förhållanden', 'personal', 'respekt för mänskliga rättigheter' och 'motverkande av korrupktion' uppfylls. Gällande formen för rapporteringen var det fyra av totalt sex studerade företag som använde separata rapporter innan lagkravet och siffran låg kvar på samma nivå även efter lagkravet. Möjliga orsaker till det kan vara mimetisk isomorfism i form av att företagen vill efterlikna varandra för att inte sticka ut samt att de ser det som ett sätt att legitimera sig när de följer strömmen (Deegan, 2014; Hummel & Schlick, 2016; La Torre et al., 2018). Lagkravet har därmed inte inneburit några förändringar med avseende på användningen av separata rapporter i motsats till tidigare studier som istället kunnat visa att integrerade rapporter används i större utsträckning (Sierra-Garcia et al., 2018; Manes-Rossi et al., 2018; Carini et al., 2019; Doni et al., 2019). Sådana skillnader minskar harmoniseringen inom EU vilket går emot direktivets syfte. Därför skulle det vara lämpligt med tydligare riktlinjer kring hur rapporteringen faktiskt ska ske, vilket också är något som påpekas av tidigare studier (Carini et al., 2019).

Dessutom visar studier att de företag som använder sig av en separat rapport generellt sett tenderar att lämna fler upplysningar vilket också är något som upptäcks i denna studie (Sierra-Garcia et al., 2018). Det råder dock delade meningar kring om det faktiskt är positivt och istället menar tidigare forskning att effektiviteten och transparensen minskar på grund av överflödigt irrelevant information som används för att dölja den informationen som faktiskt är väsentlig (Michelon et al., 2015; Carini et al., 2019). Det är ytterligare en anledning till att det krävs reglering inom området och det är även något som märkts av i denna studie då flera av de separata rapporterna upplevs som mer ostrukturerade.

Ramverk

Fyra av de sex studerade företagen använder GRI både innan och efter lagkravet. Resterande två företag följer inget ramverk innan lagkravet men efter lagkravet har ett av dem övergått till att rapportera enligt OECD, möjligen för att det underlättar rapporteringen eller på grund av legitimeringsskäl samt mimetisk isomorfism då andra företag i branschen använder ramverk (Deegan, 2014). Det andra företaget använder dock fortfarande inget ramverk efter lagkravet. Dessutom använder både H&M och KappAhl som är de två största företagen i studien mer än ett ramverk vid rapporteringen. Det kan tänkas vara ett sätt att legitimera sig

ytterligare då studier pekar på att en del företag använder ramverk av legitimitetsskäl (Deegan, 2014; La Torre et al., 2018; La Torre et al., 2020).

Majoriteten av företagen använder därmed GRI vid upprättandet av rapporteringen vilket stämmer överens med tidigare forskning (KPMG International, 2015; La Torre et al., 2020). Det kan möjligen förklaras dels genom mimetisk isomorfism eftersom att företagen väljer att använda sig av samma ramverk som andra företag i branschen (Deegan, 2014). Att GRI är det mest använda ramverket kan också bidra till valet genom att de får en kvalitetsstämpel som stärker deras legitimitet (La Torre et al., 2018; La Torre et al., 2020; KPMG International, 2015). I denna studie upplevs alltså inte samma harmoniseringsproblem som tidigare forskning framhåller men eftersom att det är ett problem i andra delar av EU samt att det finns en risk för att ramverk används endast av legitimitetsskäl och inte för att effektivisera rapporteringen, anses riktlinjer behövas även inom detta område (La Torre et al., 2018; La Torre et al., 2020; Manes-Rossi et al., 2018).

Affärsmodell

Företagens hållbarhetsrapport ska enligt lagkravet innehålla bland annat företagets affärsmodell (ÅRL; Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU). Utifrån resultatet av studien uppfyller fem av sex företag kriteriet 'affärsmodell' fullt ut efter lagkravet medan ett företag saknar diagram och flödesscheman. Innan införandet av lagkravet var det fyra av sex företag som uppfyllde kriteriet 'affärsmodell' helt vilket alltså innebär en ökning. Detta stämmer överens med resultatet av studien från Carini et al. (2019) som visade på att upplysningar kring företagets affärsmodell ökar men att det fortfarande finns förbättringspotential. Orsaken till att alla företag fortfarande inte har en fullständig affärsmodell i sin hållbarhetsrapportering kan ha en liknande förklaring som studien av Doni et al. (2019) visar på, att regleringen fortfarande är bristfällig och att det krävs tydligare krav och riktlinjer för att rapporteringen ska förbättras ytterligare.

Huvudområden

Företagen har ett samhällsansvar som innefattar ekonomiska, sociala samt miljömässiga aspekter och berör flera områden som bland annat mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, utsläpp och korruption. Ansvaret regleras till viss del men det sträcker sig också bortom lagkrav. Företag ska därför även frivilligt välja att vidta åtgärder (Abländer, 2011; Grankvist, 2012; EU-kommissionen, 2011). Det är vanligt att företagen väljer att frivilligt lämna sociala och miljömässiga upplysningar så att deras aktiviteter ska ses som legitima, detta för att skapa och bibehålla legitimitet (Deegan, 2014; Hummel & Schlick, 2016; La Torre et al., 2018). Att det är vanligt att företagen frivilligt lämnar upplysningar om just sociala och miljömässiga aspekter är något som resultatet av denna studie också tyder på. Detta då fem av sex av de granskade företagen redan innan lagkravet uppfyllde samtliga kriterier inom huvudområdena 'miljö' och 'sociala förhållanden'. Detta gjordes inte inom de andra huvudområdena. Det kan dels bero på att frågor kopplade till just miljö och sociala förhållanden är omdebatterade inom klädbranschen vilket har visat sig vara en omständighet som påverkar rapporteringen (Tagesson et al., 2009). En annan möjlig orsak är att klädbranschen precis som olje- och gasssektorn antas ha en stor miljöpåverkan vilket gör att företagen vill stärka legitimiteten genom att lämna fler upplysningar inom området (Sierra-Garcia et al., 2018; Deegan, 2014). Det finns dock ett företag i studien som avviker från trenden och endast rapporterar om 'sociala förhållanden' och i mycket liten utsträckning kring 'respekt för mänskliga rättigheter' innan lagkravet. Företaget lämnar alltså inga upplysningar om deras påverkan på

miljön vilket är uppseendeväckande då de inte verkar ha känt samma externa påtryckningar som resterande företag.

Inom legitimitetsteorin diskuteras explicita förväntningar som samhället har på företagen om att de ska följa de lagar som finns. Legitimering krävs för att undvika sociala, ekonomiska och juridiska sanktioner (Deegan, 2014). I nära samarbete med intressenterna måste sociala, miljömässiga, etiska och konsumentrelaterade frågor samt frågor rörande mänskliga rättigheter integreras i företagets affärsverksamheter och kärnstrategier (EU-kommissionen, 2011). Det lagstadgade EU-direktivet innebär som tidigare nämnts att företagen ska lämna upplysningar inom områdena 'miljö', 'sociala förhållanden', 'personal', 'respekt för mänskliga rättigheter' och 'motverkande av korrruption' (ÅRL; Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU). Resultatet av studien visar att samtliga granskade företag nu efter lagkravets införande gör detta. Det är dock vissa kriterier som ska uppfyllas. Företagen ska inom alla huvudområden redogöra för deras policy, resultatet av policyn, de risker som finns, hantering av riskerna samt använda centrala resultatindikatorer (ÅRL; Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU). Trots detta är det två av de sex granskade företagen som saknar centrala resultatindikatorer inom 'respekt för mänskliga rättigheter' samt 'motverkande av korrruption' efter lagkravet. Att företagen lämnar bristfällig information avseende centrala resultatindikatorer är något som även studien av Doni et al. (2019) visar på, dock avsåg det vid deras studie centrala resultatindikatorer inom 'miljö' och 'sociala förhållanden'.

Överlag går det att se att majoriteten av företagen uppfyller kriterierna i hög grad både innan och efter lagkravet. Det tyder på att företag inom den svenska klädbranschen även innan lagkravet frivilligt rapporterade i stor utsträckning. Det kan dels bero på att det även innan lagkravet fanns krav på upplysningar om icke-finansiell information i förvaltningsberättelsen (PWC, 2016). Andra möjliga orsaker är mimetisk och tvingande isomorfism genom att företag vill efterlikna andra och att intressenter sätter press på dem samt att företagen såg det som ett sätt att legitimera sig (Deegan, 2014). Resultatet efter lagkravet visar dock ändå på en förbättring. Innan lagkravets införande var det endast ett av sex företag som uppfyllde alla kriterier inom samtliga huvudområden vilket kan bero på att företagen då själva fick bestämma utformningen och omfattningen av rapporteringen. Nu efter lagkravets införande måste företagen uppfylla de olika kriterierna inom huvudområdena (Arvidsson, 2017; ÅRL; Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU). Efter lagkravet hade siffran ökat till fyra av sex företag vilket tyder på normativ isomorfism men det kan också finnas inslag av mimetisk samt tvingande isomorfism på grund av viljan att inte sticka ut och för att möta intressenternas förväntningar (Deegan, 2014). Manes-Rossi et al. (2018) ger dock en annan förklaring till det som kan vara applicerbar även här. De menar att den höga efterlevnaden kan bero på att majoriteten av företagen som ingick i studien redan var vana vid den typen av rapportering. Detta då företagen var verksamma i länder som till exempel Sverige, som redan innan EU-direktivet hade krav på upplysningar om icke-finansiell information.

Doni et al. (2019) upptäckte även att företagen tenderar att lämna bristfällig information speciellt gällande riskbedömning efter direktivet. I denna studie ses detta istället innan lagkravets införande. Då saknade tre av sex företag risker och riskhantering avseende huvudområdet 'personal', vidare var det fyra av sex företag som saknade risker och riskhantering avseende 'motverkande av korrruption'. Det var alltså ingen självklarhet att rapportera kring risker och riskhantering innan lagkravet. Då låg störst fokus på policy och resultat av policyn samt centrala resultatindikatorer. Det kan möjligen förklaras genom att företagen sett det som ett sätt att legitimera sig och inte har velat försämra bilden av företaget

genom att beskriva utmaningar i form av risker de ställs inför. En annan orsak kan vara mimetisk isomorfism och att de velat efterlikna andra företag. Efter lagkravet är dock risker och riskhantering inget som saknas i de granskade företagens hållbarhetsrapporter utan istället läggs mer fokus på just de områdena vilket även stämmer överens med resultatet från studien av Manes-Rossi et al. (2018). Sedan lagkravet infördes har alltså rapporteringen blivit mindre bristfällig. Detta kan till viss del förklaras genom institutionell teori och normativ isomorfism då företagen efter införandet har tvingats ändra på deras institutionella beteende till följd av lagkravet (Deegan, 2014).

I en tidigare studie undersöktes även vilken strategi för upplysningar företag som tenderar att ha stora växthusgasutsläpp har. Resultatet visade en tydlig förbättring av upplysningarna mellan 2004 och 2012 samt en tydlig ökning efter införandet av EU ETS (systemet för handeln av utsläppsrätter) och CCA (EU:s kriskoordineringsarrangemang) både vad gäller antal företag som rapporterar samt i vilken omfattning det görs (Liu & Yang, 2018). I likhet med ovanstående studies resultat visar även denna studie på liknande tendenser. Medan de studerade företagen innan införandet av lagkravet saknade delar inom de olika huvudområdena, och i vissa fall inte rapporterade något alls, är det nu efter lagkravet något som knappt längre förekommer. Den tidigare studien menar att deras resultat tyder på en utveckling av både legitimering och institutionalisering där företagen drivits av mimetisk isomorfism (Liu & Yang, 2018). Det kan också förklara resultatet av denna studie vilket också har diskuterats ovan. Företag brukar lämna sociala och miljömässiga upplysningar i huvudsak på grund av tryck från intressenter och för att legitimera sig, snarare än för att vara transparenta. Den ovanstående studien menar att i tidigare studier om CSR-rapportering har resultaten varit blandade och att en möjlig orsak till det är att företag tenderar att justera deras utformning och omfattning av rapporteringen beroende på allmänhetens krav (Liu & Yang, 2018).

Resultatet av denna studie pekar också på ett behov av tydligare riktlinjer kring vad som ska ingå inom de olika huvudområden. Vid granskningen av företagens rapporter upptäcktes genomgående att företagen kopplar ihop områdena 'sociala förhållanden' och 'respekt för mänskliga rättigheter'. Bland annat tas brott mot mänskliga rättigheter i leverantörskedjan upp inom båda områdena. Beroende på vilka tolkningar som görs avseende områdena kan en del företag därför anses endast rapportera inom ett område alternativt inom båda vilket kan påverka om ett företag anses uppfylla kriterierna eller inte. Just problematiken kring olika tolkningar är även något som Carini et al. (2019) lyfter fram i deras studie. Det gör att jämförbarheten brister och därför skulle tydligare riktlinjer vara lämpligt.

5.2 Omfattning

Totalt sidantal

CSR-rapporteringens omfattning har undersökts genom att studera totalt sidantal och antal ord per huvudområde i de utvalda företagens hållbarhetsrapportering. Generellt sett har det totala sidantalet ökat bland företagen efter lagkravet vilket kan tyda på normativ isomorfism och att ökningarna beror på just lagkravet (Deegan, 2014). Det kan också bero på att företagen nu utsätts för större press från intressenter och har utökat sin rapportering för att legitimera sig (Deegan, 2014; Hummel & Schlick, 2016; La Torre et al., 2018). För två av företagen går det dock att utläsa minskningar avseende totalt sidantal. I Filippa K:s hållbarhetsrapportering kan man se en mindre minskning medan H&M som redan tidigare

hade en omfattande rapportering har minskat rapporteringen med 55 sidor. Det kan möjligen bero på mimetisk isomorfism och att avsaknaden av riktlinjer gällande rapporteringens omfattning gör att det känns tryggast att imitera andra företag, i detta fallet har majoriteten av företagen en kortare rapportering. Det går dock att se att det i samtliga rapporter finns en tydligare koppling till lagkravet och att mängden relevant information har ökat. Vad gäller det genomsnittliga totala sidantalet för de studerade företagen ligger genomsnittet både innan och efter lagkravet långt ifrån det genomsnittliga sidantal för konsumtionsvarusektorn som beräknades till 230,5 sidor i studien av Manes-Rossi et al. (2018). Det finns också stora skillnader sett till det maximum och minimum som presenteras i den nämnda studien. Det kan förklaras genom att klädbranschen bara är en del av konsumtionsvarusektorn och därmed kan det finnas avvikelser sett till enskilda branscher. Dessutom studeras rapporteringen i olika länder. Vidare pekar den här studien på att företag i den svenska klädbranschen redan innan lagkravet i hög grad lämnade frivillig information. Det finns flera möjliga orsaker till det. Även om lagkravet funnits sedan räkenskapsåret som inleddes kalenderåret 2017 så har det även tidigare funnits ett större fokus på hållbarhet, bland annat genom framväxten av begreppet CSR (EU-kommissionen, 2011). Företagen kan därför ha anpassat sig efter samhällets förväntningar på företag och valt att rapportera hur de arbetar för att på så sätt legitimeras sig (Deegan, 2014; Hummel & Schlick, 2016; La Torre et al., 2018). Av samma anledning kan det också finnas tendenser av tvingande isomorfism (Deegan, 2014). En annan möjlig förklaring är att det istället har uppstått mimetisk isomorfism och att företagen på grund av den osäkerhet de ställts inför med anledning av det ökade hållbarhetsfokuset har valt att efterlikna andra företag (Deegan, 2014). Dessutom fanns det i Sverige redan innan lagkravet krav på upplysningar om icke-finansiell information i förvaltningsberättelsen vilket har varit en bidragande faktor (PWC, 2016).

Det går även att se skillnader sett till totalt sidantal mellan de studerade företagen. H&M är det största företaget i studien och har även den längsta rapporteringen sett till totalt sidantal både innan och efter lagkravet. Detta ligger i linje med tidigare studier inom området som förklarar att större företag tenderar att ha en mer omfattande rapportering, dels på grund av krav från deras intressenter men också för att det stora antalet anställda innebär att mer tid kan läggas på rapporteringen. Även en hög lönsamhet pekas ut som en bidragande faktor vilket kan vara fallet även för H&M (Tagesson et al., 2009; Hackston & Milne, 1996; Knox et al., 2005; Adams, 2002). Vidare har majoriteten av de mindre företagen en mindre omfattande rapportering sett till totalt sidantal vilket också kan förklaras genom deras storlek. Något som är intressant är dock att KappAhl som är det näst största företaget i studien har den allra kortaste rapporteringen efter lagkravet och har även en av de kortaste innan lagkravet. Den utvecklingen går alltså inte att förklara genom deras storlek utan en möjlig orsak kan istället vara deras låga räntabilitet på totalt kapital som tidigare studier menar kan påverka omfattningen av rapporteringen (Tagesson et al., 2009; Bae et al., 2018).

Antal ord per huvudområde

Gällande antal ord per huvudområde pekar den generella utvecklingen även här på att företagen har utökat rapporteringen efter lagkravet. Det kan bero på normativ isomorfism eller att företagen känner ett ökat legitimeringsbehov, båda som en följd av lagkravet (Deegan, 2014; Hummel & Schlick, 2016; La Torre et al., 2018). Det finns dock en del avvikelser, främst i H&M:s och KappAhls rapportering där antalet ord har minskat inom samtliga områden förutom området 'personal' i KappAhls rapport. Som tidigare nämnts har informationen som lämnas dock en tydligare koppling till lagkravet. Vidare visar studien att området 'miljö' är det område som företagen lämnar allra flest upplysningar inom både innan

och efter lagkravet. Detta är ett resultat som framkommit även i tidigare studier, däribland studien av Sierra-Garcia et al. (2018) där företag i olje- och gassektorn rapporterade mest om miljörelaterad information vilket antogs bero på deras miljöpåverkan. Det är möjligt att företagen inom klädbranschen har en omfattande rapportering inom miljöområdet av samma anledning. Även om företagen rapporterar mest inom området 'miljö' går det dock att se att hälften av de studerade företagen har minskat rapporteringen inom området medan den andra hälften har ökat sin rapportering efter lagkravet. Utöver området 'miljö' går det också att se att företagen lämnar mycket information inom områdena 'sociala förhållanden', 'personal' och 'respekt för mänskliga rättigheter' efter lagkravet. Den trenden går att se i företagens rapportering även innan lagkravet. Däremot har antal ord inom områdena ökat generellt sett efter lagkravet. Att företagen valt att lägga störst fokus på områdena 'miljö', 'sociala förhållanden', 'personal' och 'respekt för mänskliga rättigheter' ligger i linje med resultaten från studien av Manes-Rossi et al. (2018). Även de fann att konsumtionsvarusektorn som klädbranschen ingår i lämnade flest upplysningar inom de nämnda områdena. Det skulle kunna tyda på att områdena är omdebatterade inom branschen och att företagen för att legitimera sig därför har en omfattande rapportering sett till de områdena. Det kan också finnas inslag av tvingande och mimetisk isomorfism som en följd av påtryckningar från intressenter samt en trend i branschen (Tagesson et al., 2009; Deegan, 2014). Något som är värt att påpeka är dock att det i majoriteten av företagens rapporter genomgående sker en form av överlappning av information inom främst 'sociala förhållanden' och 'respekt för mänskliga rättigheter' vilket innebär att samma information används för två områden samtidigt. Det är något som påverkar bedömningen av rapporteringen inom områdena och kan innebära att beroende på vilka tolkningar som görs kan informationen räknas med inom ett område eller båda områdena. Det är även något som Carini et al. (2019) påpekar. Tydligare riktlinjer kring vad som hör till vilket område skulle minska denna problematik och öka harmoniseringen av rapporteringen. Vidare är området 'motverkande av korruption' det område som samtliga företag lämnar allra minst information om båda åren, även om majoriteten av företagen har utökat sin rapportering inom området efter lagkravet. Det går emot resultaten från studien av Sierra-Garcia et al. (2018) där konsumtionsvarusektorn lämnade flest upplysningar inom området. Möjligen kan det även här bero på att klädbranschen endast är en del av sektorn och att det är anledningen till avvikelserna. En annan orsak kan vara att korruption inte anses vara lika omdebatterat i den svenska klädbranschen och att företagen därför inte känner ett behov av att rapportera mer inom det området (Tagesson et al., 2009).

Vid en jämförelse av antal ord per huvudområde mellan de olika företagen upptäcks att även sett till antal ord är det fortsatt H&M som har den mest omfattande rapporteringen vilket återigen möjligtvis kan förklaras genom deras anställda och den externa press de utsätts för på grund av deras storlek. Vidare kan deras höga lönsamhet också vara en orsak (Tagesson et al., 2009; Hackston & Milne, 1996; Knox et al., 2005; Adams, 2002). Dessutom visar resultatet av studien att KappAhl även använder minst antal ord inom 'sociala förhållanden', 'personal' och 'motverkande av korruption' trots att det är det näst största företaget i studien. Här kan deras låga lönsamhet återigen vara orsaken vilket även tidigare studier har lyft fram som en omständighet som påverkar omfattningen av rapporteringen (Tagesson et al., 2009; Bae et al., 2018). Ett annat intressant fynd är att Acne Studios inte lämnar någon information inom områdena 'miljö', 'personal' och 'motverkande av korruption' innan lagkravet. Det går inte att förklara varken genom deras storlek eller räntabilitet på totalt kapital vilket tyder på att de inte känt sig tvungna att rapportera inom områdena av legitimitetsskäl innan lagkravet. Efter lagkravet går det dock att se att de rapporterar även inom de områden de tidigare inte lämnade upplysningar om. Det beror förmodligen i hög grad på normativ isomorfism till följd

av lagkravet men kan även förklaras genom resterande former av isomorfism och av legitimitetsskäl på grund av viljan att efterlikna andra samt möta samhällets förväntningar (Deegan, 2014). Utöver detta visar resultaten att fokusområdena sett till antal ord är desamma för samtliga företag. Alla lämnar mest information om 'miljö' och minst om 'motverkande av korruption'. Däremellan kommer resterande områden i lite varierande ordning. Den fördelningen går också till stor del att se i tidigare studier (Carini et al., 2019; Manes-Rossi et al., 2018).

6. Diskussion

I detta kapitel presenteras en avslutande diskussion kring studiens fynd avseende CSR-rapporteringens utformning och omfattning i den svenska klädbranschen samt om det har skett förändringar sedan införandet av lagkravet på hållbarhetsrapportering.

Hur ser CSR-rapporteringens utformning och omfattning ut i den svenska klädbranschen och vilka förändringar har skett sedan införandet av lagkravet på hållbarhetsrapportering?

Studien pekar på att i motsats till företag i andra länder och branscher tenderar företag i den svenska klädbranschen att använda separata rapporter vid rapporteringen både innan och efter lagkravet. På grund av den bristande harmoniseringen i EU dessa skillnader medför och de nackdelar i form av minskad transparens som tidigare forskning framhåller med separata rapporter syns därför ett behov av tydligare riktlinjer inom området. Vidare visar sig GRI vara det vanligaste ramverket bland företagen både innan och efter lagkravet vilket ligger i linje med tidigare studier inom området. På grund av att valet av ramverk kan påverkas av andra motiv än att just effektivisera rapporteringen samt att det finns ett harmoniseringsproblem i EU skulle tydligare riktlinjer även inom detta område vara lämpligt. Avseende affärsmodell och huvudområdena går det överlag att se att kriterierna uppfylls i hög grad både innan och efter lagkravet men att det finns en del avvikelser. Dessutom är det tydligt att en förbättring skett avseende rapporteringen kring risker och riskhantering efter lagkravet. Resultatet av studien tyder dock på att det krävs tydligare reglering inom flera områden för att inte olika tolkningar ska leda till minskad jämförbarhet.

Generellt sett har det totala sidantalet ökat bland företagen efter lagkravet vilket till stor del kan antas bero på de nya krav som ställs på rapporteringen. Studien visar dock även att företagen redan innan lagkravet i hög grad lämnade frivillig information. Även sett till antal ord inom huvudområdena går det att se en ökning hos majoriteten av företagen efter lagkravet. Ett annat fynd är att fokusområdena för företagen är desamma både innan och efter lagkravet. Mest information lämnas inom området miljö och minst information inom motverkande av korruption medan resterande områden kommer däremellan i varierande ordning. Även här upptäcks dock ett behov av ökad reglering då det sker en överlappning av information inom en del områden vilket påverkar jämförbarheten.

Studien visar därmed sammanfattningsvis att både utformningen och omfattningen av CSR-rapporteringen i den svenska klädbranschen har påverkats av det lagstadgade kravet på hållbarhetsrapportering. Rapporteringens utformning har fått en tydligare anknytning till lagkravet och det går att se en hög efterlevnad men det krävs fortfarande ytterligare riktlinjer för att uppnå en fullständig harmonisering. Vidare har omfattningen av rapporteringen ökat generellt sett men för att den transparens som efterfrågas ska uppnås behövs fler riktlinjer även inom detta område.

7. Studiens bidrag och förslag till framtida forskning

I det avslutande kapitlet presenteras studiens bidrag samt förslag till framtida forskning inom området.

7.1 Studiens bidrag

Denna studie har både ett teoretiskt och ett praktiskt bidrag. Det teoretiska bidraget följer av att studien fyller ett tomrum bland tidigare forskning inom området som hittills har fokuserat på CSR-rapporteringen i olika branscher alternativt andra enskilda branscher och då ofta i andra länder. Genom denna studie fås istället en inblick i hur CSR-rapporteringen ser ut i den svenska klädbranschen och hur utformningen och omfattningen har påverkats av lagkravet som är en följd av EU-direktivet. Det praktiska bidraget har sin grund i att studien kan ge inspiration till framtida justeringar av EU-direktivet. Detta genom att studien presenterar vilken effekt direktivet faktiskt har haft på CSR-rapporteringen hittills och om syftet med direktivet har uppnåtts, det vill säga ökad transparens och harmonisering.

7.2 Förslag till framtida forskning

På grund av det tomrum som upptäcktes i tidigare forskning inom området uppkom det funderingar inom ämnet under uppsatsens gång. Det ledde fram till följande förslag till framtida forskning som skulle bidra till att utöka forskningen kring CSR-rapporteringen i klädbranschen ytterligare.

Denna studie begränsades av bland annat en tidsbegränsning. En intressant aspekt att studera vidare vore därför att genomföra studien på en större mängd företag för att därmed kunna dra mer generella slutsatser kring hur företagen i klädbranschen CSR-rapporterar. Ett annat alternativ skulle kunna vara en studie över fler år för att kunna undersöka hur övergångsperioden såg ut och om det även har skett förändringar från lagkravets införande fram till nu. Vidare skulle en liknande studie baserad på intervjuer kunna göras för att få in andra aspekter som till exempel företagens egna syn på rapporteringen. Detta för att ytterligare utöka forskningen inom området.

Referenslista

- Abländer, M. S. (2011). Corporate Social Responsibility as Subsidiary Co-Responsibility: A Macroeconomic Perspective. *Journal of Business Ethics*, 99(1), 115-128.
- Acne Studios (u.å.). *Offices*. [2021-05-01].
<https://www.acnestudios.com/eu/en/contact/offices.html>
- Acne Studios (2016). *Acne Studios Social Report 2015-16*. [2021-05-02].
<https://www.acnestudios.com/on/demandware.static/-/Library-Sites-acne/default/dwa56197f/csr/acnestudios-social-report-2015-2016.pdf>
- Acne Studios (2019). *Acne Studios Sustainability Report*. [2021-05-02]
https://www.acnestudios.com/on/demandware.static/-/Library-Sites-acne/default/dw76456220/csr/Acne_Studios_Sustainability_Report_18-19.pdf
- Acne Studios Holding AB (u.å). *Bokslut*. Tillgänglig: Retriever Business.
- Adams, C., Hill, W., & Roberts, C. (1998). Corporate social reporting practices in western Europe: legitimating corporate behaviour? *The British Accounting Review*, 30(1), 1–21.
- Adams, C. (2002). Internal organisational factors influencing corporate social and ethical reporting. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 15(2), 223-250.
- Alexander, D. (2020). *11 Ways Humans Impact the Environment*. Interesting Engineering. [2021-03-29].
<https://interestingengineering.com/11-ways-humans-impact-the-environment>
- Aloisi de Larderel, J. (u.å.). SUSTAINABLE DEVELOPMENT: THE ROLE OF BUSINESS. PUBLIC ADMINISTRATION AND PUBLIC POLICY - Vol. II. Encyclopedia of Life Support Systems (EOLSS).
- Arvidsson, S. (2017). *Hållbarhetsrapportering i de största bolagen*. Balans Fördjupning #3/2017. [2021-04-21].
<https://www.tidningenbalans.se/wp-content/uploads/2017/05/Hallbarhet-i-de-storsta-bolagen-trender-och-tendenser.pdf>
- Bae, S., Masud, M., & Kim, J. (2018). A cross-country investigation of corporate governance and corporate sustainability disclosure: A signaling theory perspective. *Sustainability (Basel, Switzerland)*, 10(8), 2611–.
- Betz, F. (2002). Strategic Business Models. *Engineering Management Journal*, 14(1), 21-28.
- Carini, C., Rocca, L., Veneziani, M., & Teodori, C. (2018). Ex-Ante Impact Assessment of Sustainability Information-The Directive 2014/95. *Sustainability*, 10(2), 560.

- Carini, C., Rocca, L., Veneziani, M. & Teodori, C. (2019). The first impact of EU regulation on non-financial disclosure: An exploratory analysis in the oil & gas sector. *Corporate Ownership & Control*, 17(1), 24-37.
- Conscious Creatives (2020). *How important is sustainability to the economy?* Conscious Creatives. [2021-03-29].
<https://www.consciouscreatives.co.uk/business/sustainable-economy/>
- Deegan, C. (2014). *Financial accounting theory*. McGraw Hill.
- Deegan, C. and Gordon, B. (1996), "A study of the environmental disclosure practices of Australian corporations", *Accounting and Business Research*, 26, 187-99.
- Deegan, C., Rankin, M., & Tobin, J. (2002). An examination of the corporate social and environmental disclosures of BHP from 1983-1997. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 15(3), 312-343.
- Doni, F., Bianchi Martini, S., Corvino, A., & Mazzoni, M. (2019). Voluntary versus mandatory non-financial disclosure: EU Directive 95/2014 and sustainability reporting practices based on empirical evidence from Italy, *Meditari Accountancy Research*, 11/18/2019, Vol.ahead-of-print
- Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/95/EU av den 22 oktober 2014 om ändring av direktiv 2013/34/EU vad gäller vissa stora företags och koncerners tillhandahållande av icke-finansiell information och upplysningar om mångfaldspolicy [2021-03-29].
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:32014L0095>
- EU-kommissionen (2011). *A renewed EU strategy 2011-14 for Corporate Social Responsibility*. Brussels: The European Commission. [2021-03-29].
<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0681:FIN:en:PDF>
- Feng, P., & Ngai, C. (2020). Doing More on the Corporate Sustainability Front: A Longitudinal Analysis of CSR Reporting of Global Fashion Companies. *Sustainability*, 12(6), 1-18.
- Fashion Revolution (u.å.). *Why do we need a Fashion Revolution?* Fashion Revolution. [2021-03-29].
<https://www.fashionrevolution.org/why-do-we-need-a-fashion-revolution/>
- Filippa K (u.å.). *Kontakt*. [2021-05-01].
<https://www.filippa-k.com/sv/kontakt>
- Filippa K Group AB (u.å.). *Bokslut*. Tillgänglig: Retriever Business.
- Filippa K (2016). *Filippa K Sustainability report 2015*. [2021-05-02].
<https://www.filippa-k.com/globalassets/home/reports/sustainability-reports/filippa-k-sustainability-report-2015.pdf?ref=06F6707B52>

- Filippa K (2020). *Filippa K Sustainability report 2019*. [2021-05-02].
https://www.filippa-k.com/globalassets/home/filippa-k-sustainability-report_2019.pdf?ref=074D65EA36
- FN-förbundet (2016). *FN-fakta HÅLLBAR UTVECKLING*. FN-fakta nr 2/12. [2021-03-29].
<https://fn.se/wp-content/uploads/2016/08/Faktablad-2-12-H%C3%A5llbar-utveckling.pdf>
- Gina Tricot (u.å.). *Om Gina Tricot*. [2021-04-24].
<https://www.ginatricot.com/se/foretagsinformation/om-ginatricot>
- Gina Tricot AB (2016). *Årsredovisning för räkenskapsåret 2015-01-01 - 2015-12-31*. Hitta.se. [2021-04-25].
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/gina+tricot+ab/5565348843>
- Gina Tricot AB (2020). *Årsredovisning för räkenskapsåret 2019-01-01 - 2019-12-31*. Hitta.se. [2021-04-25].
<https://www.hitta.se/f%C3%B6retagsinformation/gina+tricot+ab/5565348843>
- Gina Tricot (2016). *SUSTAINABILITY REPORT 2015*. [2021-04-25].
https://www.ginatricot.com/cms/work/sustainability/policys/gina_hr_16_engelsk_original_160930.pdf
- Gina Tricot (2020). *Sustainability report 2019*. [2021-04-25].
https://www.ginatricot.com/cms/work/sustainability/policys/Gina-Tricot-Hallbarhetsredovisning-2019_low.pdf
- Gomme, J. (2016). *Business and the SDGs: Role, opportunity and responsibility*. wbcSD. [2021-03-29].
<https://www.wbcd.org/Programs/People/Social-Impact/News/Business-and-the-SDG-s-Roleopportunity-and-responsibility>
- Grankvist, P. (2012). *CSR i praktiken: Hur företag jobbar med hållbarhet för att tjäna pengar*. (Ny, rev. uppl. ed.). Malmö: Liber.
- GRI (u.å.). *Our mission and history*. Global Reporting Initiative. [2021-03-29].
<https://www.globalreporting.org/about-gri/mission-history/>
- Hackston, D. & Milne, M. (1996). Some determinants of social and environmental disclosures in New Zealand companies. *Accounting, Auditing and Accountability Journal*, 9(1), 77-108.
- Hummel, K., & Schlick, C. (2016). The relationship between sustainability performance and sustainability disclosure – Reconciling voluntary disclosure theory and legitimacy theory. *Journal of Accounting and Public Policy*, 35(5), 455–476.
- H&M Group (2016)a. *CONSCIOUS ACTIONS. SUSTAINABILITY REPORT 2015*. [2021-04-24].
https://hmgroupp.com/wp-content/uploads/2020/11/HM_SustainabilityReport_2015_fi nal_FullReport.pdf

- H&M Group (2016)b. *Årsredovisning 2015*. [2021-04-24].
https://hmgroup.com/wp-content/uploads/2020/11/Annual-Report-2015_sv.pdf
- H&M Group (u.å.)a. *Contact us*. [2021-04-24].
<https://hmgroup.com/about-us/contact-us/>
- H&M Group (u.å.)b. *H&M*. [2021-04-24].
<https://hmgroup.com/brands/hm/>
- H&M Group (2020)a. *Sustainability Performance Report 2019*. [2021-04-24].
<https://hmgroup.com/wp-content/uploads/2020/10/HM-Group-Sustainability-Performance-Report-2019.pdf>
- H&M Group (2020)b. *Årsredovisning 2019*. [2021-04-24].
https://hmgroup.com/content/dam/hmgroup/groupsite/documents/sv/Annual%20Report/HM_%C3%85rsredovisning%202019.pdf
- H&M Hennes & Mauritz AB (u.å.). *Bokslut*. Tillgänglig: Retriever Business.
- ILO (u.å.). *The Rana Plaza Accident and its aftermath*. International Labour Organization. [2021-05-13].
https://www.ilo.org/global/topics/geip/WCMS_614394/lang--en/index.htm
- Industry Today (2020). *Mandatory Sustainability Reporting*. Industry Today. [2021-03-29].
<https://industrytoday.com/mandatory-sustainability-reporting/>
- KappAhl AB publ (u.å.). *Bokslut*. Tillgänglig: Retriever Business.
- KappAhl (u.å.). *Marknader*. [2021-05-01].
<https://www.kappahl.com/sv-SE/om-kappahl/om-oss/om-oss/marknader/>
- KappAhl (2015)a. *KappAhl 2015 Årsredovisning del 1*. [2021-04-26].
https://www.kappahl.com/globalassets/corporate/investors/annual--interim-reports/20142015/kappahl_arsredovisning2015_del1.pdf
- KappAhl (2015)b. *KappAhl 2015 Årsredovisning del 2*. [2021-04-26].
https://www.kappahl.com/globalassets/corporate/investors/annual--interim-reports/20142015/kappahl_arsredovisning2015_del2.pdf
- KappAhl (2019). *Årsredovisning 2019*. [2021-05-01].
https://www.kappahl.com/globalassets/corporate/investors/annual--interim-reports/20182019/kappahl_arsredovisning_2019_swe.pdf
- Knox, S., Maklan, S., & French, P. (2005). Corporate Social Responsibility: Exploring Stakeholder Relationships and Programme Reporting across Leading FTSE Companies. *Journal of Business Ethics*, 61(1), 7-28.

- KPMG International (2015). *The KPMG Survey of Corporate Responsibility Reporting 2015, Currents of Change*. [2021-04-07]
<https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/pdf/2016/02/kpmg-international-survey-of-corporate-responsibility-reporting-2015.pdf>.
- La Torre, M., Sabelfeld, S., Blomkvist, M., Tarquinio, L. & Dumay, J. (2018). Harmonising non-financial reporting regulation in Europe. *Meditari Accountancy Research*, 26(4), 598–621.
- La Torre, M., Sabelfeld, S., Blomkvist, M., Tarquinio, L. & Dumay, J. (2020). Rebuilding trust: sustainability and non-financial reporting and the European Union regulation. *Meditari Accountancy Research*, 28(5), 701–725.
- Liu, Y., & Yang, J. (2018). A longitudinal analysis of corporate greenhouse gas disclosure strategy. *Corporate Governance (Bradford)*, 18(2), 317–330.
- Luo, X., & Bhattacharya, C. (2006). Corporate Social Responsibility, Customer Satisfaction, and Market Value. *Journal of Marketing*, 70(4), 1.
- Manes-Rossi, F., Tiron-Tudor, A., Nicolò, G., & Zanellato, G. (2018). Ensuring More Sustainable Reporting in Europe Using Non-Financial Disclosure-De Facto and De Jure Evidence. *Sustainability*, 10(4), 1162.
- Mason, M. (u.å.). *What Is Sustainability and Why Is It Important?* Environmental Science. [2021-03-29].
<https://www.environmentalscience.org/sustainability>
- Michelon, G., Pilonato, S. & Ricceri, F. (2015). CSR reporting practices and the quality of disclosure. An empirical analysis. *Critical Perspectives on Accounting*, 33, 59-78.
- MQ Holding AB (u.å.). *Bokslut*. Tillgänglig: Retriever Business.
- MQ Marqet (u.å.)a. *Om MQ Marqet*. [2021-04-22].
<https://www.marqetstores.se/om-marqet/>
- MQ Marqet (u.å.)b. *Historia | MQ Marqet*. [2021-04-22].
<https://www.marqetstores.se/om-marqet/historia/>
- MQ (2016). *Årsredovisning 2015/2016*. [2021-04-22].
<https://docplayer.se/29002009-Arsredovisning-2015-2016-tva-starka-varu-markeskedj-or-mq-och-joy-viktiga-steg-som-starker-mq-koncernen-framat.html>
- MQ (2019). *Årsredovisning 2018/2019 MQ Holding*. [2021-04-23].
<https://mb.cision.com/Main/2493/2993816/1164157.pdf>
- Murphy, C.B. (2019). *Why Social Responsibility Matters to Businesses*. Investopedia. [2021-03-29].
<https://www.investopedia.com/ask/answers/041015/why-social-responsibility-important-business.asp>

- Nordic Fashion Group AB (u.å.). *Bokslut*. Tillgänglig: Retriever Business.
- Perks, K., Farache, F., Shukla, P., & Berry, A. (2013). Communicating responsibility-practicing irresponsibility in CSR advertisements. *Journal of Business Research*, 66(10), 1881–1888.
- PWC (u.å.). *Lagstadgad hållbarhetsrapportering*. PWC. [2021-04-15].
<https://www.pwc.se/sv/hallbar-utveckling/hallbarhetsrapport-krav.html>
- PWC (2016). *Lagstadgad hållbarhetsrapport från 2017*. PWC. [2021-03-29].
<https://www.pwc.se/sv/publikationer/finansiell-rapportering/lagstadgad-hallbarhetsrapport-fran-2017.html>
- Roberts, R. (1992). Determinants of corporate social responsibility disclosure: An application of stakeholder theory. *Accounting, Organizations and Society*, 17(6), 595-612.
- Saha, A. (2019). Relationship between corporate social responsibility performance and disclosures: commercial banks of Bangladesh. *Social Responsibility Journal*, 15(4), 451–468.
- Schreck, P., & Raithel, S. (2018). Corporate Social Performance, Firm Size, and Organizational Visibility: Distinct and Joint Effects on Voluntary Sustainability Reporting. *Business & Society*, 57(4), 742–778.
- SFS 1995:1554. *Årsredovisningslag*. Stockholm: Justitiedepartementet L1.
- Sierra-Garcia, L., Garcia-Benau, M., & Bolas-Araya, H. (2018). Empirical Analysis of Non-Financial Reporting by Spanish Companies. *Administrative Sciences*, 8(3).
- Sukhari, A., & Villiers, C. (2019). The Influence of Integrated Reporting on Business Model and Strategy Disclosures. *Australian Accounting Review*, 29(4), 708-725.
- Sustain your style (u.å.). *Inhumane Working Conditions*. Sustain your style. [2021-03-29].
<https://www.sustainyourstyle.org/old-working-conditions>
- Sutantoputra, A. (2009). Social disclosure rating system for assessing firms' CSR reports. *Corporate Communications: An International Journal*, 14(1), 34-48.
- Tagesson, T., Blank, V., Broberg, P., & Collin, S. (2009). What explains the extent and content of social and environmental disclosures on corporate websites: A study of social and environmental reporting in Swedish listed corporations. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 16(6), 352-364.
- UN News (2019). *UN launches drive to highlight environmental cost of staying fashionable*. UN News. [2021-03-29].
<https://news.un.org/en/story/2019/03/1035161>

- Vigneau, L., Humphreys, M., & Moon, J. (2015). How Do Firms Comply with International Sustainability Standards? Processes and Consequences of Adopting the Global Reporting Initiative. *Journal of Business Ethics*, 131(2), 469-486.
- Zott, C., Amit, R., & Massa, L. (2011). The Business Model: Recent Developments and Future Research. *Journal of Management*, 37(4), 1019-1042.

Bilagor

Bilaga 1

Tabell 10. *Krav för icke-finansiella rapporter enligt direktiv 2014/95/EU*

Areas to be Addressed in the Non-Financial Statement	Detailed Aspects According to the Directive
Environmental matters	Current and foreseeable impact on the environment Use of renewable and/or non-renewable energy Greenhouse gas emission Water use Air pollution Land use Use of materials
Social matters	Dialogue with local communities Actions taken to ensure the protection and the development of those communities
Employee matters	Actions taken to ensure gender equality Implementation of fundamental conventions of the International Labour Organisation Working conditions Social dialogue Rights of workers Rights of Trade union Health and safety at work Diversity of competences More diversified on Boards
Human rights matters	Prevention of human rights abuses
Anti-corruption and bribery matters	Instruments to fight corruption and bribery

Kommentar. Från Empirical Analysis of Non-Financial Reporting by Spanish Companies, av Sierra-Garcia et al., 2018, *Administrative Sciences*, 8(3), s. 4.

Bilaga 2

Tabell 11. Exempel på bedömningar

	Exempel från rapporterna																												
Miljö																													
Policy	<p>“Transport is an important component in our work to reduce CO₂e emissions. This is why it is important to us that all of our transport providers are covered by applicable environmental initiatives. We have followed up to ensure that all partners live up to our standards and we reviewed our verification systems to ensure compliance in the future. All of our road transport providers must be SmartWay partners (North America) or registered with WayAhead (Europe and Asia). Similarly, our sea freight partners need to register their environmental performance in the Clean Shipping Index for evaluation.”</p> <p>(s. 84, H&M Group 2016a).</p>																												
Resultat av policyn	<p>“We reached 97% recycled or other sustainably sourced cotton.”</p> <p>(s. 41, H&M Group 2020a).</p>																												
Risker	<p>“The world only has a certain amount of water, and the simple truth is that the textile industry cannot continue to pollute and consume water at the current rate. We, as a fashion company, have a clear responsibility in this respect.”</p> <p>(s. 14, Gina Tricot 2016).</p>																												
Hantering av risker	<p>“We have started to use WWF’s online tool the Water Risk Filter (WRF), which empowers us as a brand to explore, assess and respond to water risks in our supply chain.” “We have collected data including the amount of used, which type of water, how much was discharged and where the water was discharged. By using the WRF, we can see both the operational and basin water risks related to the facility that was analyzed.”</p> <p>(s. 40, Gina Tricot 2020).</p>																												
Centrala resultatindikatorer	<p>CO₂ UTSLÄPP TOTALT¹⁾</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Totala utsläpp</th> <th>2015/2016</th> <th>2014/2015</th> <th>Förändring</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Flygtransport, ton CO₂</td> <td>380</td> <td>240</td> <td>58%</td> </tr> <tr> <td>Båttransport, ton CO₂</td> <td>533</td> <td>456²⁾</td> <td>17%</td> </tr> <tr> <td>Landtransport tåg utrikes, ton CO₂</td> <td>0,68</td> <td>0</td> <td>–</td> </tr> <tr> <td>Landtransport bil utrikes, ton CO₂</td> <td>94</td> <td>98</td> <td>–4%</td> </tr> <tr> <td>Landtransport bil inrikes, ton CO₂</td> <td>327</td> <td>446</td> <td>–27%</td> </tr> <tr> <td>Totalt, ton CO₂</td> <td>1 335</td> <td>1 240²⁾</td> <td>8%</td> </tr> </tbody> </table> <p>(s. 27, MQ 2016).</p>	Totala utsläpp	2015/2016	2014/2015	Förändring	Flygtransport, ton CO ₂	380	240	58%	Båttransport, ton CO ₂	533	456 ²⁾	17%	Landtransport tåg utrikes, ton CO ₂	0,68	0	–	Landtransport bil utrikes, ton CO ₂	94	98	–4%	Landtransport bil inrikes, ton CO ₂	327	446	–27%	Totalt, ton CO ₂	1 335	1 240 ²⁾	8%
Totala utsläpp	2015/2016	2014/2015	Förändring																										
Flygtransport, ton CO ₂	380	240	58%																										
Båttransport, ton CO ₂	533	456 ²⁾	17%																										
Landtransport tåg utrikes, ton CO ₂	0,68	0	–																										
Landtransport bil utrikes, ton CO ₂	94	98	–4%																										
Landtransport bil inrikes, ton CO ₂	327	446	–27%																										
Totalt, ton CO ₂	1 335	1 240 ²⁾	8%																										

Sociala förhållanden															
Policy	<i>“Målsättningen är ansvarsfull produktion där leverantörerna kontinuerligt gör framsteg och uppfyller koncernens uppförandekod som är baserad på ILO:s arbetsrättsliga kärnkonventioner, FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, FN:s barnkonvention, OECD: s riktlinjer samt FN: s Global Compact.”</i> (s. 117, MQ 2019).														
Resultat av policyn	<i>“Genomfört 190 inspektioner och 228 uppföljningsbesök på fabriker.”</i> (s. 24, KappAhl 2015a).														
Risker	<i>”Utöver korruption och mänskliga rättigheter ser vi risker kring arbetsvillkor, löner, barn och tvångsarbete, föreningsfrihet, säkerhet, hälsa och miljö.”</i> (s. 23, KappAhl 2019).														
Hantering av risker	<i>”We are following the FWF guidelines on monitoring of suppliers to confirm our products are made in line with our Code of Labour Practices.”</i> (s. 5, Acne Studios 2016).														
Centrala resultatindikatorer	<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>FY 17/18</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>FWF Category</td> <td>Leader</td> </tr> <tr> <td>Share of production facilities under monitoring</td> <td>98%</td> </tr> <tr> <td>Share of production facilities visited</td> <td>92%</td> </tr> <tr> <td>Share of production in low risk countries</td> <td>59%</td> </tr> <tr> <td>Share of production facilities we work with for > 5 years</td> <td>46%</td> </tr> <tr> <td># of complaints received</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table> (s. 19, Acne Studios 2019).		FY 17/18	FWF Category	Leader	Share of production facilities under monitoring	98%	Share of production facilities visited	92%	Share of production in low risk countries	59%	Share of production facilities we work with for > 5 years	46%	# of complaints received	0
	FY 17/18														
FWF Category	Leader														
Share of production facilities under monitoring	98%														
Share of production facilities visited	92%														
Share of production in low risk countries	59%														
Share of production facilities we work with for > 5 years	46%														
# of complaints received	0														
Personal															
Policy	<i>“Filippa K wants to be a responsible employer who encourages a balanced lifestyle and empowers its employees.”</i> (s. 10, Filippa K 2016).														
Resultat av policyn	<i>”As part of our gender equality plan, salary audits are regularly conducted, the latest of which showed no discernable salary differences between women and men.”</i> (s. 46, Filippa K 2020).														
Risker	<i>“Upholding a safe and healthy working environment in supplying factories as well as in our own organisation.”</i> (s. 128, H&M Group 2016a).														

Hantering av risker	<p>“Our annual Global Health & Safety Week aims to raise health and safety awareness among H&M Group colleagues through a series of locally adaptable activities and trainings. In 2019, the focus was on aligning health and safety awareness between functions, across brands, and with other businesses in local markets.”</p> <p>(s. 64, H&M Group 2020a).</p>																																				
Centrala resultatindikatorer	 <p>(s. 6, Gina Tricot 2016).</p>																																				
Respekt för mänskliga rättigheter																																					
Policy	<p>“As a global standard Gina Tricot only works with suppliers and companies that respect human rights and women’s rights. All suppliers to Gina Tricot must sign our General Agreement that stands behind amfori BSCI’s demands for fair remuneration and good working conditions for everyone, regardless of gender.”</p> <p>(s. 20, Gina Tricot 2020).</p>																																				
Resultat av policyn	<p>“Inga fall av barnarbete rapporterades.”</p> <p>(s. 25, MQ 2016).</p>																																				
Risker	<p>“MQ-koncernen bedömer att det finns en väsentlig risk för brott mot mänskliga rättigheter i leverantörskedjan. Majoriteten av den egna produktionen tillverkas i områden som amfori BSCI klassificerar som riskländer.”</p> <p>(s. 117, MQ 2019).</p>																																				
Hantering av risker	<p>”Vi uppmanar leverantörerna att upprätta och tillämpa policy och rutiner för att säkerställa att barn inte anställs i deras egen verksamhet eller hos underleverantörer och hur viktigt det är att kontrollera den arbetssökandes ålder.”</p> <p>(s. 24, KappAhl 2015a).</p>																																				
Centrala resultatindikatorer	<p>UPPFÖLJNING AV UPPFÖRANDEKODÉN</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>18/19</th> <th>17/18</th> <th>16/17</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Antal fabriker</td> <td>330</td> <td>357</td> <td>296</td> </tr> <tr> <td>Antal inspektioner</td> <td>199</td> <td>228</td> <td>206</td> </tr> <tr> <td>Antal uppföljningsbesök</td> <td>166</td> <td>254</td> <td>186</td> </tr> <tr> <td>Godkända, %</td> <td>54</td> <td>64</td> <td>56</td> </tr> <tr> <td>Tillfälligt godkända, %</td> <td>31</td> <td>36</td> <td>32</td> </tr> <tr> <td>Ej godkända, %</td> <td>0</td> <td>7</td> <td>2</td> </tr> <tr> <td>Ej inspekterade, %*</td> <td>15</td> <td>12</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Antal inspektioner, nya fabriker</td> <td>50</td> <td>37</td> <td>58</td> </tr> </tbody> </table> <p>*Utgörs av fabriker inom kategorin agenter/importörer som ej uppnått visst ordervärde eller ej ligger i det som beskrivs inom ett högriskland.</p> <p>(s. 24, KappAhl 2019).</p>		18/19	17/18	16/17	Antal fabriker	330	357	296	Antal inspektioner	199	228	206	Antal uppföljningsbesök	166	254	186	Godkända, %	54	64	56	Tillfälligt godkända, %	31	36	32	Ej godkända, %	0	7	2	Ej inspekterade, %*	15	12	10	Antal inspektioner, nya fabriker	50	37	58
	18/19	17/18	16/17																																		
Antal fabriker	330	357	296																																		
Antal inspektioner	199	228	206																																		
Antal uppföljningsbesök	166	254	186																																		
Godkända, %	54	64	56																																		
Tillfälligt godkända, %	31	36	32																																		
Ej godkända, %	0	7	2																																		
Ej inspekterade, %*	15	12	10																																		
Antal inspektioner, nya fabriker	50	37	58																																		

Motverkande av korrupcion	
Policy	<i>“Since 2016 we have an ‘Anti-corruption & Bribery Policy’ which should be signed by all employees upon starting of employment.” (s. 32, Acne Studios 2019).</i>
Resultat av policyn	<i>“Over 90% of production is under monitoring and commissioned 8 FWF audits at factories in Romania, Turkey and Bulgaria.” (s. 15, Acne Studios 2019).</i>
Risker	<i>“The biggest risks for corruption are found in the relationships with suppliers, both between suppliers and Filippa K as well as between supplier and sub suppliers.” (s. 40, Filippa K 2020).</i>
Hantering av risker	<i>“Front-line employees involved in procurement of goods are exposed and must be able to recognize and resist when such opportunities present themselves.” (s. 40, Filippa K 2020).</i>
Centrala resultatindikatorer	100% of our commercial goods suppliers have signed our Code of Ethics and received dedicated training. (s. 61, H&M Group 2016a).

Bilaga 3

Tabell 12-17. Exempel på bedömningar inom områdena

Affärsmodell: H&M 2015

Bedömning	Citat från rapporterna
<p>H&M beskriver deras inputs som ett brett och aktuellt sortiment för kvinnor, män och barn i alla åldrar. Sortimentet består förutom kläder även av till exempel kosmetika och accessoarer. De ser även mångfalden och engagemanget bland deras medarbetare som en viktig framgångsfaktor. H&M värdesätter även långsiktiga relationer med leverantörer och ser det dessutom som ett sätt att förbättra hållbarhetsarbetet i alla led. Vidare nämns affärshändelser i form av distributionskanaler som deras butiker och e-handel samt de utbildningsprogram som de har för medarbetarna. Andra exempel är återvinning och återanvändning av kläder vilket leder till en mindre resursförbrukning. Avseende outputs förklarar H&M att de erbjuder "mode och kvalitet till bästa pris på ett hållbart sätt" (s. 22, H&M Group 2016b) och de redovisar även deras utsläpp. De resultat de har uppnått och som presenteras är bland annat utmärkelser de har fått, deras rankingar i hållbarhetsindex samt deras ökade användning av hållbara material. Det återfinns också diagram och flödesscheman i rapporterna (H&M Group, 2016a; H&M Group, 2016b). H&M berör samtliga delar som krävs och kriteriet 'affärsmodell' är därmed uppfyllt.</p>	<p>Inputs: "Kollektionerna vänder sig till dam, herr, ungdom, barn och baby. I produktutbudet ingår också sportmode, underkläder och kosmetik liksom accessoarer och skor, samt heminredning från H&M Home. Kontinuerliga uppdateringar håller sortimentet ständigt aktuellt och utbudet breddas med utökade koncept. Under 2015 lanserades till exempel H&M Beauty, ett nytt och brett koncept inom kosmetik, kroppsvård och hårstyling, av hög kvalitet till bästa pris i specialframtagen design." (s. 22, H&M Group 2016b).</p> <p>"Medarbetarnas engagemang är nyckeln till H&M-gruppens framgång. Starka gemensamma värderingar bidrar till en öppen och dynamisk arbetsplats där kollegor från hela världen kan växa och utvecklas tillsammans" (s. 42, H&M Group 2016b). "När H&M:s mode skapas samarbetar flera roller för att ta fram kollektioner till en global kundkrets. Designers, inköpare och mönsterkonstruktörer är några av de kollegor som ingår i den kreativa processen. Alla i teamet är lika viktiga. Med olika nationaliteter, bakgrund och erfarenheter hämtas inspiration från världens alla hörn. Allt från resor, filmer och konstutställningar till visningar, gatumode och trendseminarier kan föda nya idéer." (s. 22, H&M Group 2016b).</p> <p>"För H&M är det viktigt att utveckla varaktiga relationer präglade av tillit och transparens med ansvarsfulla leverantörer som delar H&M:s värderingar. Sedan 1997 fastställer H&M:s uppförandekod de sociala och miljömässiga krav som varje leverantör måste följa för att få samarbeta med H&M. Utöver kontinuerlig uppföljning av leverantörernas efterlevnad av koden, ser H&M det också som sitt ansvar att stötta leverantörerna i att utvecklas vidare inom hållbarhetsområdet. För att kunna göra detta på ett ännu mer framgångsrikt sätt har H&M infört en ny metod som fokuserar på att ytterligare stärka samarbetet med leverantörerna där dessa tar ett större ägandeskap för att utveckla sin verksamhet i en positiv riktning. Att arbeta tillsammans med leverantörerna är en viktig del i att skapa varaktig och långsiktig förändring." (s. 40, H&M Group 2016b).</p>

	<p>Affärshändelser:</p> <p><i>“H&M-gruppens kunderbjudande vänder sig till modeintresserade världen över. H&M har butiker i sex världsdelar och även Monki, COS, & Other Stories, Weekday och Cheap Monday är internationellt etablerade varumärken. Samtliga har egna butiker och alla erbjuder e-handel på ett stort antal marknader.”</i> (s. 20, H&M Group 2016b).</p> <p><i>“Det är viktigt att såväl nyrekryterade som befintliga medarbetare känner sig stimulerade och motiverade att stanna och fortsätta sin karriär inom företaget. Med hjälp av olika utbildningsprogram, fokus på feedback och dialog har medarbetare inom alla områden möjlighet att utvecklas. De flesta ledare i koncernen är internrekryterade. Stor vikt läggs vid att ledarna ska kunna växa inom sina roller; vara goda förebilder och leda med utgångspunkt från H&M-gruppens gemensamma värderingar. En viktig framgångsfaktor är att ledarna aktivt medverkar till en kultur där vad som uppnås är lika viktigt som hur det uppnås. Ledorden är inspiration, delegering, återkoppling och motivation. Syftet är ett coachande ledarskap som ska uppmuntra och stötta individer att nå sina mål.”</i> (s. 43, H&M Group 2016b).</p> <p><i>“Tillsammans med våra engagerade kunder och innovativa samarbetspartners ger vi gamla kläder nytt liv. Under 2013-2015 har H&M-butiker globalt tagit emot 23 072 ton avlagda plagg för återbruk och återvinning, vilket sparar både energi och naturresurser.”</i> (s. 13, H&M Group 2016b).</p> <p>Outputs:</p> <p><i>“H&M:s affärsidé är att erbjuda mode och kvalitet till bästa pris på ett hållbart sätt.”</i> (s. 22, H&M Group 2016b).</p> <p><i>“Redan 2014 nådde H&M målet att minska utsläppen av växthusgaser i absoluta tal senast 2015. Under 2015 minskade utsläppen till 151 753 ton från 341 675 ton 2014, främst tack vare omställning till förnybar el.”</i> (s. 41, H&M Group 2016b).</p> <p>Resultat:</p> <p><i>“I USA blev H&M en vinnare av Green Power Leadership Awards, som delas ut av miljöskyddsmyndigheten United States Environment Protection Agency. RobecoSAM utsåg för andra året i rad H&M till ”Industry Mover” i detaljhandeln globalt och för femte året i följd utsågs H&M till ett av världens mest etiska företag, av Ethisphere Institute. H&M ingår i flera hållbarhetsindex, bland annat både i Dow Jones Sustainability World Index och DJI Europe Index samt FTSE4Good.”</i> (s. 40, H&M Group 2016b).</p>
--	---

	<p>“H&M har ökat andelen bomull från hållbara källor från cirka 8 procent 2011 till 31 procent 2015.” (s. 41, H&M Group 2016b).</p> <p>Diagram och flödesscheman:</p> <p>BOMULL FRÅN HÅLLBARA KÄLLOR</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Procent</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2011</td> <td>8%</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>11%</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>16%</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>21%</td> </tr> <tr> <td>2015</td> <td>31%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Vårt mål är att år 2020 ska 100 procent av all bomull i vårt sortiment komma från hållbara källor, det vill säga bomull som är ekologisk, återvunnen eller odlad i enlighet med Better Cotton Initiative.</p> <p>(s. 11, H&M Group 2016b).</p> <p>(s. 11, H&M Group 2016a).</p>	År	Procent	2011	8%	2012	11%	2013	16%	2014	21%	2015	31%
År	Procent												
2011	8%												
2012	11%												
2013	16%												
2014	21%												
2015	31%												

Miljö: Gina Tricot 2015

Bedömning	Citat från rapporterna
<p>Gina Tricot nämner deras policys kopplade till bland annat utsläpp, energianvändning, leverantörernas miljöpåverkan och material. De presenterar även de resultat de har uppnått. Gina Tricot kallar inga effekter just risker men de betonar den miljöpåverkan deras produktion har och hur de hanterar det genom att till exempel granska leverantörerna och utvärdera deras transportmetoder. Dessutom används centrala resultatindikatorer (Gina Tricot, 2016). Gina Tricot berör samtliga delar som krävs och 5/5 av kriteriet ‘miljö’ är därmed uppfyllt.</p>	<p>Policy:</p> <p>“Aspect: Energy consumption and emissions, particularly emissions from transports [...] Control/Policies: Sustainability strategy, and transport and travel policies” (s. 29, Gina Tricot 2016).</p> <p>“Aspect: Environmental impact of our suppliers [...] Control/Policies: BSCI Code of Conduct, environmental policy and the STWI guidelines” (s. 30, Gina Tricot 2016).</p> <p>“Aspect: Sustainability in the production of raw materials [...] Control/Policies: Sustainability strategy and purchasing policy” (s. 30, Gina Tricot 2016).</p> <p>Resultat av policy:</p> <p>“We’ve now broken the 20% barrier – one in five garments in our collection is now made from sustainable materials. This development proves that our approach works, and that we have managed to integrate the process of selecting materials into our</p>

sourcing and production model.” (s. 8, Gina Tricot 2016).

“Between 2014 and 2015 we managed to reduce emissions by more than 30%.” (s. 22, Gina Tricot 2016).

“Gina Tricot’s head office uses 40% less energy.” (s. 24, Gina Tricot 2016).

Risker:

“We have a responsibility towards them and towards the environment, which ultimately is the prerequisite for our business. The textile industry has an impact on the water, soil and climate, and creating a balance is always a challenge.” (s. 2, Gina Tricot 2016).

“Our operations consume energy, by heating, cooling and providing electricity in our stores and facilities. But above all, energy is consumed during transports, and it is precisely this part of our environmental impact that both we and our stakeholders estimate to be of high importance.” (s. 27, Gina Tricot 2016).

“We have an indirect environmental impact through the factories that produce our fashion products. These environmental aspects include chemicals management, water purification, energy consumption and waste management.” (s. 28, Gina Tricot 2016).

Hantering av risker:

“Monthly follow-up of our modes of transportation and travel” (s. 29, Gina Tricot 2016).

“Part of the supplier evaluation, and product planning where we work to prioritize suppliers with good results” (s. 30, Gina Tricot 2016).

“Preliminary Good Index and supplier evaluations” (s. 30, Gina Tricot 2016).

Centrala resultatindikatorer:

SUSTAINABLE MATERIALS	% OF TOTAL NUMBER OF PRODUCED GARMENTS
Organic cotton	12.8%
Tencel®	0.6%
ProViscose®	2.65%
Recycled polyester	0.31%
Lenzing viscose®	2.41%
Better Cotton	1.35%
Total	20.12%

(s. 7, Gina Tricot 2016).

Sociala förhållanden: MQ Marqet 2018/2019

Bedömning	Citat från rapporterna
<p>MQ Marqet presenterar deras policys avseende arbetsvillkor och arbetsförhållanden i leverantörskedjan samt resultatet av denna. Risken för brott mot mänskliga rättigheter bland leverantörerna nämns också samt hur risken hanteras genom till exempel granskning av leverantörer samt utbildning i leverantörskedjan. Dessutom används centrala resultatindikatorer (MQ, 2019). MQ Marqet berör samtliga delar som krävs och 5/5 av kriteriet 'sociala förhållanden' är därmed uppfyllt.</p>	<p>Policy: <i>“Väsentliga aspekter: Arbetsvillkor och arbetsförhållanden hos leverantörer [...] Styrande dokument/Policy: Hållbarhetsstrategi/ Hållbarhetspolicy/Uppförandekod”</i> (s. 112, MQ 2019).</p> <p>Resultat av policy: <i>“Fem nya fabriker har tillkommit under året, samtliga har granskats i enlighet med MQ:s uppförandekod.”</i> (s. 45, MQ 2019).</p> <p><i>“Under 2018/2019 har inga fabriker haft avvikelser mot MQ Critical violation policy.”</i> (s. 45, MQ 2019).</p> <p>Risker: <i>“MQ-koncernen bedömer att det finns en väsentlig risk för brott mot mänskliga rättigheter i leverantörskedjan. Majoriteten av den egna produktionen tillverkas i områden som amfori BSCI klassificerar som riskländer.”</i> (s. 117, MQ 2019).</p> <p>Hantering av risker: <i>“Koncernen förebygger och hanterar dessa risker systematiskt genom att alltid utföra en riskanalys av nya leverantörer och fabriker. Innan samarbete inleds görs en revision för att säkerställa att fabriken lever upp till kraven i uppförandekoden. Målsättningen är ansvarsfull produktion där leverantörerna kontinuerligt gör framsteg och uppfyller koncernens uppförandekod som är baserad på ILO:s arbetsrättsliga kärnkonventioner, FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, FN:s barnkonvention, OECD: s riktlinjer samt FN: s Global Compact. MQ-koncernen genomför kontinuerligt externa revisioner genom amfori BSCI och hanterar identifierade risker även genom interna revisioner och uppföljningar. MQ-koncernen arbetar tillsammans med QuizRR i Kina och Bangladesh för att ta ytterligare steg för en positiv förändring och kompetenshöjning gällande arbetsvillkor och arbetsförhållanden i leverantörskedjan.”</i> (s. 117, MQ 2019).</p>

Centrala resultatindikatorer:		
INDIKATORER		
Enligt GRI eller egna	Avgränsning	Kommentarer/ Sidhänvisning
GRI 407-1: Verksamheter för vilka man uppmärksammat att det finns betydande risk när det gäller föreningsfrihet och kollektivavtal.	●	sid 47
GRI 408-1: Verksamheter för vilka man uppmärksammat att det finns betydande risk för fall av barnarbete, och åtgärder som vidtagits för att bidra till avskaffande av barnarbete.	●	sid 47
GRI 409-1: Verksamheter för vilka man uppmärksammat att det finns betydande risk när det gäller tvångsarbete.	●	sid 47
GRI 414-1: Andel nya leverantörer som bedömts utifrån arbetsvillkorskriterier.	●	sid 45
GRI 414-2: Betydande faktisk och potentiell negativ påverkan på arbetsvillkor i leverantörskedjan, samt vidtagna åtgärder för att minimera denna påverkan.	●	sid 47, 117

(s. 117, MQ 2019).

Personal: KappAhl 2014/2015

Bedömning	Citat från rapporterna
<p>KappAhl presenterar deras policy avseende bland annat respekt för personal samt resultatet av denna. De har inte lämnat några upplysningar kring identifierade risker eller riskhantering kopplat till sin egna personal. Centrala resultatindikatorer återfinns dock i rapporten (KappAhl 2015a; KappAhl 2015b). KappAhl berör därmed tre av de delar som krävs och 3/5 av kriteriet 'personal' är därmed uppfyllt.</p>	<p>Policy: <i>"KappAhl ska aktivt verka för en jämlik arbetsplats, med lika möjligheter och samma förutsättningar för alla anställda, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Vi ska skapa en attraktiv arbetsplats, dit nya medarbetare söker sig och där nuvarande medarbetare vill stanna kvar."</i> (s. 48, KappAhl 2015b).</p> <p>Resultat av policy: <i>"När KappAhls medarbetare fick betygsätta KappAhl som arbetsplats i den årliga medarbetarundersökningen blev det höga poäng, 5,8 (5,8) av 7 möjliga. Det är bättre än de flesta i detalj- handeln, enligt Mercuri International."</i> (s. 15, KappAhl 2015a).</p> <p><i>"Enligt den senaste medarbetarundersökningen upplever 74 (75) procent av medarbetarna att deras arbetsinsatser är mycket viktiga för KappAhl."</i> (s. 16, KappAhl 2015a).</p> <p>Risker: Återfinns ej i rapporten.</p> <p>Hantering av risker: Återfinns ej i rapporten.</p>

	Centrala resultatindikatorer:	
	NYCKELTAL MEDARBETARE	
	2014/2015	2013/2014
Totalt antal medarbetare	4 104	4 035
Heltidstjänster (omräknat)	2 885	2 953
Andel kvinnor (%)	92,6	93,5
Genomsnittlig ålder	35,8	36,2
Personalomsättning (%)	10,5	10,6
Utbildningstimmar per person	9,5	10,4
Sjukfrånvaro (%)	5,9	5,9
	(s. 14, KappAhl 2015a).	

Respekt för mänskliga rättigheter: Filippa K 2019

Bedömning	Citat från rapporterna
<p>Filippa K presenterar deras policy avseende respekt för mänskliga rättigheter kopplat till deras värdekedja samt resultat av policyn. De beskriver att de största riskerna återfinns i fabrikerna. För att hantera risken måste alla samarbetspartners underteckna avtal om att följa företagets uppförandekod och riktlinjer avseende mänskliga rättigheter. Inga centrala resultatindikatorer återfinns i rapporten (Filippa K, 2020).</p> <p>Filippa K berör fyra av de delar som krävs och 4/5 av kriteriet 'respekt för mänskliga rättigheter' är därmed uppfyllt.</p>	<p>Policy: <i>“Wages and benefits paid for a standard working week shall meet at least legal or industry minimum standards and always be sufficient to meet basic needs of workers and their families and to provide some discretionary income recognised.”</i> (s. 36, Filippa K 2020).</p> <p>Resultat av policy: <i>“QuizRR is a simple and flexible tool that uses gamification to increase knowledge of rights amongst factory workers. [...] During 2019 we had three factories participating in the training with a total of 544 employees trained and 2036 completed training sessions.”</i> (s. 41, Filippa K 2020).</p> <p>Risker: <i>“There are both environmental and social risks within our value chain and those are mainly found beyond our direct control and our own business, or upstream of our value chain. [...] The biggest social risks in the industry are that workers do not have fair working conditions in factories we are buying from, for instance, working hours that are too long, not getting paid a living wage, or not having the right to freedom of association.”</i> (s. 12, Filippa K 2020).</p> <p>Hantering av risker: <i>“In order to make sure we respect human rights within our own business and our value chain, we have internal policies and guidelines in place. Our partners have to sign our Code of Conduct that is developed to protect human rights and to ensure good working conditions.”</i> (s. 12, Filippa K 2020).</p> <p>Centrala resultatindikatorer: Återfinns ej i rapporten.</p>

Motverkande av korruption: Acne Studios 2018/2019

Bedömning	Citat från rapporterna
<p>Acne Studios presenterar deras policy avseende motverkande av korruption samt resultatet av denna. De diskuterar även risken för korruption som främst anses finnas i leverantörskedjan. Vidare diskuterar de hur de hanterar risken genom att bland annat regelbundet utföra kontroller i de länder som identifierats som högriskländer enligt FWF:s uppförandekoder. Centrala resultatindikatorer saknas (Acne Studios, 2019)</p> <p>Acne Studios berör fyra av de delar som krävs och 4/5 av kriteriet 'motverkande av korruption' är därmed uppfyllt.</p>	<p>Policy: <i>"Since 2016 we have an 'Anti-corruption & Bribery Policy'." (s. 32, Acne Studios 2019).</i></p> <p>Resultat av policy: <i>"Over 90% of production is under monitoring and commissioned 8 FWF audits at factories in Romania, Turkey and Bulgaria." (s. 15, Acne Studios 2019).</i></p> <p>Risker: <i>"The main risks of corruption are found in our supply chain, both between supplier and us but also at the individual supplier or between different suppliers working for us." (s. 32, Acne Studios 2019).</i></p> <p>Hantering av risker: <i>"The activities made to address this matter is to make screenings of new key suppliers in terms of financial stability but also that we are auditing suppliers in high risk countries according to Fair Wear Foundations Code of Labour Practices. This gives us a good idea on current status of their businesses and eventual risks of corruption. In the chapter 'Our suppliers' we describe further how we address violations to our Code of Labour Practices. For example, non transparency and lack of honesty during social audits is consider findings that requires immediate action on, for us to be able to continue the business relationship." (s. 32, Acne Studios 2019).</i></p> <p>Centrala resultatindikatorer: Återfinns ej i rapporten.</p>